GENERALINIO ADVOKATO
JEAN RICHARD DE LA TOUR IŠVADA,
pateikta 2020 m. spalio 8 d.[1]

Byla C-221/19

AV,
dalyvaujant
Pomorski Wydział Zamiejscowy Departamentu Do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej

(*Sąd Okręgowy w Gdańsku* (Gdansko apygardos teismas, Lenkija) prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teismų bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose – Pamatinis sprendimas 2008/909/TVR – 8 straipsnio 2–4 dalys, 17 straipsnio 1 dalis ir 19 straipsnis – Atsižvelgimas, vykstant bendro nuosprendžio procedūrai, į kitoje valstybėje narėje skirtą bausmę, perduotą vykdyti valstybėj narėje, kuri turi priimti šį nuosprendį – Pamatinis sprendimas 2008/675/TVR – Taikymo sritis – 3 straipsnio 3 dalis – Atsižvelgimo į anksčiau priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius įtaka šiems nuosprendžiams“

I. Įvadas

1. Šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2008 m. liepos 24 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2008/675/TVR dėl atsižvelgimo į apkaltinamuosius nuosprendžius Europos Sąjungos valstybėse narėse naujose baudžiamosiose bylose[2] 3 straipsnio 3 dalies išaiškinimo, taip pat dėl 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2008/909/TVR dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo principo taikymo skiriant laisvės atėmimo bausmes ar su laisvės atėmimu susijusias priemones, siekiant jas vykdyti Europos Sąjungoje[3], iš dalies pakeisto 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR[4], 8 straipsnio 2–4 dalių, 17 straipsnio 1 dalies ir 19 straipsnio išaiškinimo.

2. Šis prašymas pateiktas *Sąd Okręgowy w Gdańsku* (Gdansko apygardos teismas, Lenkija) vykstant procedūrai, per kurią šis teismas turi priimti bendrą nuosprendį dėl AV, apimantį, be kita ko, laisvės atėmimo bausmę, kurią skyrė kitos valstybės narės teismas ir kuri turi būti įvykdyta Lenkijoje.

3. Bendro nuosprendžio procedūra leidžia skirti subendrintą bausmę remiantis keliomis bausmėmis, skirtomis keliais apkaltinamaisiais nuosprendžiais. Jei tokius apkaltinamuosius nuosprendžius yra priėmę skirtingų valstybių narių teismai, kyla bendro nuosprendžio procedūros suderinamumo su pamatiniais sprendimais 2008/675 ir 2008/909 klausimų.

1 Originalo kalba: prancūzų.
2 OL L 220, 2008, p. 32.
3 OL L 327, 2008, p. 27.
4 OL L 81, 2009, p. 24, toliau – Pamatinis sprendimas 2008/909.

4. Ši byla suteikia Teisingumo Teismui progą patikslinti šiuose dviejuose pamatiniuose sprendimuose nustatytų taisyklių sąryšį. Konkrečiau kalbant, reikės nustatyti, ar vykstant bendro nuosprendžio procedūrai, kaip antai aptariamai pagrindinėje byloje, galima atsižvelgti į kitoje valstybėje anksčiau skirtą bausmę, kai šios anksčiau skirtos bausmės vykdymas perduotas valstybei narei, kurioje turi būti priimtas bendras nuosprendis.

5. Šioje išvadoje siūlysiu Teisingumo Teismui nuspręsti, kad Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 3 dalis, siejama su šio pamatinio sprendimo 14 konstatuojamąja dalimi, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją iš esmės nedraudžiama valstybės narės teismui, vykstant naujam baudžiamajam procesui, per kurį turi būti priimtas bendras nuosprendis, kaip yra pagrindinėje byloje, atsižvelgti į kitos valstybės narės teismo priimtą apkaltinamąjį nuosprendį, perduotą vykdyti valstybei narei, kurioje vyksta šis procesas, laikantis Pamatiniame sprendime 2008/909 nustatytų taisyklių. Tačiau teismas, kuriame vyksta bendro nuosprendžio procedūra, kiekvienu atveju atsižvelgdamas į konkrečią situaciją turi patikrinti, ar ši procedūra nelemia tokių ankstesnių apkaltinamųjų nuosprendžių arba bet kurių kitų sprendimų, susijusių su jų vykdymu valstybėje narėje, kurioje vyksta ši procedūra, pakeitimo, panaikinimo ar peržiūrėjimo. Svarbiausia – bendro nuosprendžio procedūros vykdymas neturi nei lemti, nei nustatyti subendrintos bausmės, kuri būtų mažesnė už pirminę bausmę, skirtą kitos valstybės narės teismo priimtu apkaltinamuoju nuosprendžiu, nei panaikinti pastarojo nuosprendžio pasekmių.

6. Taip pat siūlysiu Teisingumo Teismui nuspręsti, kad Pamatinio sprendimo 2008/909 8 straipsnis, 17 straipsnio 1 dalis ir 19 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos nedraudžiama valstybei narei įgyvendinti bendro nuosprendžio procedūrą, kaip antai aptariamą pagrindinėje byloje, su sąlyga, kad ji vykdytų principinę pareigą, tenkančią vykdančiosios valstybės kompetentingai institucijai, pripažinti nuosprendį, kuris jai perduotas, ir vykdyti bausmę, kurios trukmė ir pobūdis atitinka trukmę ir pobūdį, nurodytus išduodančiojoje valstybėje priimtame nuosprendyje. Tik paisant griežtų ribų, nustatytų šio pamatinio sprendimo 8 straipsnio 2–4 dalyse, pirminės bausmės, kuri yra bendro nuosprendžio procedūros dalykas, trukmę arba pobūdį prireikus galima adaptuoti prieš priimant tokį nuosprendį.

II. Teisinis pagrindas

A. Sąjungos teisė

1. Pamatinis sprendimas 2008/675

7. Pamatinio sprendimo 2008/675 2, 3, 6, 7 ir 14 konstatuojamosiose dalyse pažymima:

„(2) Remdamasi Tamperės Europos Vadovų Tarybos išvadomis, 2000 m. lapkričio 29 d. Taryba priėmė Priemonių programą, skirtą sprendimų baudžiamosiose bylose abipusio [tarpusavio] pripažinimo principo įgyvendinimui <…>, kurioje numatyta „priimti vieną ar kelis dokumentus, nustatančius principą, pagal kurį valstybės narės teismas turi galėti atsižvelgti į kitų valstybių narių teismų priimtus galutinius nuosprendžius baudžiamosiose bylose, kad galėtų įvertinti teisės pažeidėjo įvykdytus pažeidimus ir nustatyti recidyvą bei nustatyti taikytinos bausmės rūšį bei jos vykdymui reikalingą tvarką“.

(3) Šio pamatinio sprendimo tikslas – nustatyti valstybėms narėms minimalią pareigą atsižvelgti į kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius <…>

<…>

(6) Skirtingai nei kitų dokumentų, šio pamatinio sprendimo tikslas nėra vienoje valstybėje narėje priimto teismo sprendimo vykdymas kitoje valstybėje narėje; juo siekiama sudaryti sąlygas tam, kad į vienoje valstybėje narėje priimtą ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį būtų atsižvelgta kitoje valstybėje narėje nagrinėjant naujas baudžiamąsias bylas tiek, kiek į tos kitos valstybės narės teismų priimtus ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius atsižvelgiama pagal tos valstybės narės teisės aktus.

Todėl šiame pamatiniame sprendime nenumatyta pareiga atsižvelgti į ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius tais atvejais, kai, pavyzdžiui, informacijos, gautos pagal taikomus dokumentus, nepakanka, kai nacionaliniai teismai nebūtų galėję priimti apkaltinamojo nuosprendžio dėl veikos, už kurią buvo priimtas ankstesnis apkaltinamasis nuosprendis, arba kai ankstesnė paskirta sankcija nėra numatyta pagal nacionalinę teisinę sistemą.

(7) Kitoje valstybėje narėje priimto apkaltinamojo nuosprendžio pasekmės turėtų būti lygiavertės nacionalinių sprendimų pasekmėms baudžiamosios bylos ikiteisminio tyrimo metu, teisminio nagrinėjimo metu ir nuosprendžio vykdymo metu.

<…>

(14) Teismo sprendimo ar jo vykdymo užprotestavimas [pakeitimas] apima, *inter alia*, situacijas, kai pagal antros valstybės narės nacionalinę teisę ankstesniu teismo sprendimu [nuosprendžiu] paskirta sankcija turi būti perimama arba įtraukiama į kitą sankciją, kuri tada turi būti veiksmingai įvykdyta, jeigu pirmas nuosprendis dar nebuvo įvykdytas arba jo vykdymas nebuvo perduotas antrai valstybei narei[.]“

8. Pamatinio sprendimo 2008/675 1 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad šio pamatinio sprendimo tikslas – „nustatyti sąlygas, kuriomis valstybėje narėje nagrinėjamoje baudžiamojoje byloje prieš tam tikrą asmenį atsižvelgiama į ankstesnius kitose valstybėse narėse dėl to paties asmens priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius dėl kitų faktų“.

9. Šio pamatinio sprendimo 3 straipsnis „Atsižvelgimas naujoje baudžiamojoje byloje į kitoje valstybėje narėje priimtą apkaltinamąjį nuosprendį“ suformuluotas taip:

„1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad baudžiamojoje byloje prieš tam tikrą asmenį į ankstesnius kitose valstybėse narėse dėl to paties asmens priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius dėl kitų faktų, apie kuriuos buvo gauta informacija pagal taikomus dokumentus dėl tarpusavio teisinės pagalbos arba keitimosi informacija apie teistumą, būtų atsižvelgta tokia apimtimi, kokia atsižvelgiama į ankstesnius nacionalinius apkaltinamuosius nuosprendžius, ir kad jiems būtų priskirtos teisinės pasekmės, lygiavertės toms, kurios pagal nacionalinę teisę priskiriamos ankstesniems nacionaliniams apkaltinamiesiems nuosprendžiams.

2. 1 dalis taikoma atliekant ikiteisminį tyrimą, teisminio nagrinėjimo metu ir vykdant apkaltinamąjį nuosprendį, visų pirma atsižvelgiant į taikytinas procesines taisykles, įskaitant taisykles, susijusias su laikinu sulaikymu, teisės pažeidimo sąvokos apibrėžimu, bausmės rūšimi bei dydžiu, ir taisykles, reglamentuojančias sprendimo vykdymą.

3. Atsižvelgimo į ankstesnius kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, kaip numatyta 1 dalyje, pasekmės negali būti [šių] ankstesnių apkaltinamųjų nuosprendžių ir visų su jų vykdymu susijusių sprendimų užprotestavimas [pakeitimas], panaikinimas ar peržiūrėjimas naują bylą nagrinėjančioje valstybėje narėje.

4. Remiantis 3 dalimi, 1 dalis netaikoma, jei, tuo atveju, jei ankstesnis apkaltinamasis nuosprendis būtų buvęs nacionalinis apkaltinamasis nuosprendis, priimtas naują bylą nagrinėjančioje valstybėje narėje, pagal tos valstybės narės nacionalinę teisę atsižvelgiant į ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį būtų užprotestuojamas [pakeičiamas], panaikinamas arba peržiūrimas ankstesnis apkaltinamasis nuosprendis arba su jo vykdymu susijęs sprendimas.

5. Jeigu teisės pažeidimas, dėl kurio nagrinėjama nauja byla, buvo padarytas prieš paskiriant arba visiškai įvykdžius ankstesnį nuosprendį, 1 ir 2 dalimis nereikalauja iš valstybių narių skiriant bausmes taikyti nacionalinių taisyklių, kai taikant šias taisykles užsienio šalyse priimtiems apkaltinamiesiems nuosprendžiams, būtų ribojamos teisėjo galimybės paskirti bausmę naujose bylose.

Tačiau valstybės narės užtikrina, kad tokiais atvejais jų teismai kita vertus gali [teismai gali kitaip] atsižvelgti į kitoje valstybėje narėje priimtus ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius.“

2. Pamatinis sprendimas 2008/909

10. Pamatinio sprendimo 2008/909 1 straipsnyje nurodyta:

„Šiame pamatiniame sprendime:

a) nuosprendis – išduodančiosios valstybės teismo galutinis sprendimas arba orderis, kuriuo skiriama bausmė fiziniam asmeniui;

b) bausmė – baudžiamojo proceso tvarka dėl nusikalstamos veikos įvykdymo ribotam arba neribotam laikui paskirta laisvės atėmimo bausmė arba su laisvės atėmimu susijusi priemonė;

c) išduodančioji valstybė – valstybė narė, kurioje priimtas nuosprendis;

d) vykdančioji valstybė – valstybė narė, kuriai perduodamas nuosprendis jį pripažinti ir vykdyti.“

11. Pamatinio sprendimo 2008/909 3 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Šio pamatinio sprendimo tikslas – nustatyti taisykles, pagal kurias valstybė narė, siekdama sudaryti palankesnes sąlygas socialinei nuteistojo asmens reabilitacijai [reintegracijai], pripažįsta nuosprendį ir vykdo bausmę.

<…>

3. Šis pamatinis sprendimas taikomas tik šiame pamatiniame sprendime apibrėžtų nuosprendžių ir bausmių vykdymui <…>“

12. Pamatinio sprendimo 2008/909 8 straipsnyje „Nuosprendžio pripažinimas ir bausmės vykdymas“ nustatyta:

„1. Vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija pripažįsta pagal 4 straipsnį ir laikantis 5 straipsnyje nustatytos tvarkos perduotą nuosprendį ir nedelsdama imasi visų būtinų priemonių nuosprendžiui vykdyti, išskyrus atvejus, kai kompetentinga institucija nusprendžia remtis kuriuo nors 9 straipsnyje nurodytu nepripažinimo ir nevykdymo pagrindu.

2. Jei bausmės trukmė nesuderinama su vykdančiosios valstybės teise, tai vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija gali nuspręsti bausmę adaptuoti tik tuo atveju, kai ši bausmė viršija pagal tos valstybės nacionalinę teisę už tos pačios rūšies veikas skiriamą maksimalią bausmę. Patikslintos bausmės trukmė negali būti trumpesnė už maksimalią bausmę, pagal vykdančiosios valstybės teisę skiriamą už tos pačios rūšies veikas [maksimalios bausmės, pagal vykdančiosios valstybės teisę skiriamos už tos pačios rūšies veikas, trukmę].

3. Jei bausmės pobūdis neatitinka vykdančiosios valstybės teisės, tai tos valstybės kompetentinga institucija gali adaptuoti ją pagal bausmę ar priemonę, numatytą tos valstybės teisėje už tapačias veikas. Adaptuota bausmė ar priemonė turi kuo labiau atitikti išduodančiosios valstybės skirtą bausmę, ir todėl bausmė negali būti konvertuojama į baudą [pakeista pinigine bauda].

4. Adaptuota bausmė neturi apsunkinti išduodančiojoje valstybėje nustatytos bausmės pobūdžio ar [pailginti] trukmės.“

13. Minėto pamatinio sprendimo 17 straipsnio „Vykdymą reglamentuojantys teisės aktai“ 1 dalyje nustatyta:

„Bausmės vykdymą reglamentuoja vykdančiosios valstybės teisė. Laikantis 2 ir 3 dalių nuostatų, tik vykdančiosios valstybės institucijos yra kompetentingos nuspręsti dėl vykdymo tvarkos ir nustatyti visas su tuo susijusias priemones, įskaitant paleidimo nesuėjus terminui ar lygtinai pagrindus.“

14. Minėto pamatinio sprendimo 19 straipsnyje „Amnestija, malonė, nuosprendžio peržiūra“ nurodyta:

„1. Amnestiją arba malonę gali suteikti [ir] išduodančioji valstybė[,] ir vykdančioji valstybė.

2. Tik išduodančioji valstybė gali priimti sprendimus dėl prašymų peržiūrėti nuosprendį, kuriuo skiriama pagal šį pamatinį sprendimą vykdoma bausmė.“

B. Lenkijos teisė

15. Pagrindinėje byloje taikomos redakcijos 1997 m. birželio 6 d. *Ustawa – Kodeks karny* (Įstatymas dėl Baudžiamojo kodekso patvirtinimo)[5] 85 straipsnio 4 dalis suformuluota taip:

„Į subendrintą bausmę neįtraukiamos bausmės, paskirtos nuosprendžiais, nurodytais Baudžiamojo kodekso 114a straipsnyje.“

16. Baudžiamojo kodekso 114a straipsnyje nustatyta:

„1. Apkaltinamuoju nuosprendžiu taip pat laikomas įsiteisėjęs apkaltinamasis sprendimas dėl nusikalstamos veikos, kurį priėmė Europos Sąjungos valstybėje narėje jurisdikciją nagrinėti baudžiamąsias bylas turintis teismas, nebent pagal Lenkijos baudžiamąją teisę tokia veika nėra nusikaltimas, veikos vykdytojas nėra baudžiamas arba paskirta bausmė nenumatyta Lenkijos baudžiamojoje teisėje.

2. Jei teismas priima 1 dalyje nurodytą apkaltinamąjį nuosprendį, kai:

1) taikomas naujas baudžiamasis įstatymas, įsigaliojęs po apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo,

2) teistumas panaikinamas,

5 *Dz. U.*, Nr. 88, 553 pozicija, toliau – Baudžiamasis kodeksas.

– taikoma apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo vietoje galiojanti teisė <…>

3. 1 dalies nuostatos netaikomos, jei informacija, gauta iš teistumų registro arba <…> Sąjungos valstybės narės teismo, nėra pakankama, kad būtų galima patvirtinti nuteisimą, arba valstybėje, kurioje buvo priimtas apkaltinamasis nuosprendis, atleidžiama nuo paskirtos bausmės.“

III. Pagrindinės bylos faktinės aplinkybės ir prejudiciniai klausimai

17. Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad AV buvo nuteistas keturiais atskirais nuosprendžiais, iš kurių tris priėmė Lenkijos teismai ir vieną – Vokietijos teismas.

18. 2018 m. liepos 31 d. AV prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikė prašymą priimti dėl jo bendrą nuosprendį. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, vykdytinos dvi bausmės: viena, 2017 m. vasario 15 d. *Landgericht Lüneburg* (Liuneburgo apygardos teismas, Vokietija) nuosprendžiu skirta bausmė, kurią AV turi atlikti nuo 2016 m. rugsėjo 1 d. iki 2021 m. lapkričio 29 d., ir, antra, 2010 m. vasario 24 d. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuosprendžiu skirta bausmė, kurią AV turi atlikti nuo 2021 m. lapkričio 29 d. iki 2030 m. kovo 30 d. *Landgericht Lüneburg* (Liuneburgo apygardos teismas) nuosprendis 2018 m. sausio 12 d. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nutartimi buvo perimtas vykdyti Lenkijoje. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patikslina, kad šioje nutartyje teisinė nusikalstamų veikų kvalifikacija nurodyta pagal Lenkijos teisę, taip pat nustatyta, kad vykdytina subendrinta laisvės atėmimo bausmė yra penkeri metai ir trys mėnesiai, be to, ši bausmė, kiek tai susiję su jos atlikimo trukme, atitinka *Landgericht Lüneburg* (Liuneburgo apygardos teismas) nuosprendžiu skirtą bausmę.

19. Prašyme priimti bendrą nuosprendį AV nurodė, jog, atsižvelgiant į tai, kad *Landgericht Lüneburg* (Liuneburgo apygardos teismas) nuosprendis buvo perduotas vykdyti Lenkijoje, atsiranda sąlygos priimti bendrą nuosprendį ir šis nuosprendis turėtų būti priimtas taikant visiško bausmių apėmimo principą.

20. Grįsdamas savo prašymą AV pažymėjo, kad jau yra bendras nuosprendis, kurį 2014 m. sausio 29 d. priėmė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas ir kuriame subendrinta 2012 m. kovo 13 d. *Landgericht Göttingen* (Getingeno apygardos teismas, Vokietija) nuosprendžiu skirta bausmė, perduota vykdyti Lenkijoje, ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuosprendžiu skirta bausmė. Pastarasis teismas patikslina, kad šis bendras nuosprendis įsiteisėjo.

21. Atsižvelgiant į šias aplinkybes prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar pagal reikšmingas pamatinių sprendimų 2008/675 ir 2008/909 nuostatas draudžiama, kad Lenkijoje priimtas bendras nuosprendis apimtų šioje valstybėje narėje skirtas bausmes ir kitoje valstybėje narėje skirtas bausmes, kurios perduotos vykdyti Lenkijoje.

22. Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas paaiškina, kad pagal Baudžiamojo kodekso 85 straipsnio 4 dalį, siejamą su šio kodekso 114a straipsniu, Lenkijos teisės sistemoje bendras nuosprendis neapima bausmių, skirtų nuosprendžiais, kuriuos priėmė kitos valstybės narės teismas, turintis jurisdikciją nagrinėti baudžiamąsias bylas.

23. Dėl Lenkijos teisėje nustatytos bendro nuosprendžio procedūros prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas paaiškina, kad nuosprendis, kuriuo užbaigiama ši procedūra, yra riba tarp jurisdikcijos dėl bylos esmės ir vykdomosios jurisdikcijos ir apima bausmes, skirtas įsiteisėjusiais nuosprendžiais, siekiant „koreguoti“ teisinį atsaką į padarytus nusikaltimus, už kurių įvykdymą asmuo

galėtų būti teisiamas viename teismo procese, taigi ir „racionalizuoti bausmes“; tačiau bendru nuosprendžiu nesikišama į atitinkamus atskirus nuosprendžius. Kalbant konkrečiau, bendras nuosprendis nedaro poveikio tam tikrą nusikalstamą veiką padariusio asmens kaltės, pripažintos nuosprendyje dėl esmės, nustatymui.

24. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, bendru nuosprendžiu, atsižvelgiant, viena vertus, į vienoje valstybėje narėje skirtas bausmes, kurios perduotos vykdyti kitoje valstybėje narėje, ir, kita vertus, į šioje kitoje valstybėje narėje skirtas bausmes, galima įvertinti visas nuteistojo, dėl kurio priimti keli apkaltinamieji nuosprendžiai, nusikalstamas veikas. Taip prisidedama prie „bendros teisingumo erdvės“ kūrimo.

25. Be to, jei vienoje valstybėje narėje priimtas nuosprendis yra perduotas vykdyti kitoje valstybėje narėje, kaip numatyta Pamatiniame sprendime 2008/909, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, reikia manyti, kad šis nuosprendis tampa pagrindu visiems procedūrinio ir vykdomojo pobūdžio sprendimams, kuriuos turi priimti valstybės narės, kurioje jis turi būti įvykdytas, teismai. Taigi nuosprendžiui, perduotam vykdyti kitoje valstybėje narėje, taikoma šios valstybės narės teisės sistema ir jis turi būti vykdomas pagal šios valstybės narės teisės aktus; tai, beje, aiškiai matyti iš Pamatinio sprendimo 2008/909 17 straipsnio 1 dalies.

26. Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad bendro nuosprendžio, kuriuo atsižvelgiama į valstybėje narėje skirtas bausmes, perduotas vykdyti kitoje valstybėje narėje, priėmimo galimybės nebuvimas reikštų, jog piliečio, kelis kartus nuteisto vienoje valstybėje narėje, padėtis būtų geresnė nei piliečio, nuteisto skirtingose valstybėse narėse. Visgi reikėtų Sąjungos lygmeniu užtikrinti vienodą požiūrį į piliečius, kurių padėtis panaši.

27. Šiomis aplinkybėmis *Sąd Okręgowy w Gdańsku* (Gdansko apygardos teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Pamatinio sprendimo 2008/675] 3 straipsnio 3 dalis, kurioje nurodoma, kad „[a]tsižvelgimo į ankstesnius kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, kaip numatyta 1 dalyje, pasekmės negali būti [šių] ankstesnių apkaltinamųjų nuosprendžių ir visų su jų vykdymu susijusių sprendimų užprotestavimas [pakeitimas], panaikinimas ar peržiūrėjimas naują bylą nagrinėjančioje valstybėje narėje“, turi būti aiškinama taip, kad pakeitimu pagal šią nuostatą laikomas ne tik bausmės, paskirtos vienoje [valstybėje narėje] priimtu nuosprendžiu, įtraukimas į bendrą nuosprendį, bet ir tokios bausmės, kuri pagal bendrą nuosprendį buvo perimta vykdyti kitoje [valstybėje narėje] kartu su toje valstybėje priimtu nuosprendžiu, įtraukimas į bendrą nuosprendį?

2. Ar atsižvelgiant į [Pamatinio sprendimo 2008/909] nuostatas dėl egzekvatūros procedūros taisyklių, apibrėžtų [jo] 8 straipsnio 2–4 dalyse, taip pat atsižvelgiant į 19 straipsnio 1 ir 2 dalis, kuriose nurodoma, kad „[a]mnestiją arba malonę gali suteikti [ir] išduodančioji valstybė[,] ir vykdančioji valstybė“ (1 dalis) ir „tik išduodančioji valstybė gali priimti sprendimus dėl prašymų peržiūrėti nuosprendį, kuriuo skiriama pagal šį pamatinį sprendimą vykdoma bausmė“ (2 dalis), ir 17 straipsnio 1 dalies pirmą sakinį, kuriame teigiama, kad bausmės vykdymą reglamentuoja vykdančiosios valstybės teisė, galima priimti bendrą nuosprendį, į kurį būtų įtrauktos bausmės, paskirtos [valstybėje narėje] priimtu nuosprendžiu, pagal bendro nuosprendžio procedūrą perimtu vykdyti kitoje [valstybėje narėje] kartu su tokioje valstybėje priimtu nuosprendžiu?“

28. Lenkijos, Čekijos, Ispanijos ir Vengrijos vyriausybės bei Europos Komisija pateikė rašytines pastabas. Lenkijos, Čekijos ir Ispanijos vyriausybės bei Komisija per nustatytą terminą atsakė į Teisingumo Teismo pateiktus klausimus, į kuriuos buvo prašoma atsakyti raštu.

IV. Analizė

29. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo Teisingumo Teismo išaiškinti, viena vertus, Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 3 dalį ir, kita vertus, Pamatinio sprendimo 2008/909 8 straipsnio 2–4 dalis, 17 straipsnio 1 dalies pirmą sakinį ir 19 straipsnį.

30. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar šios nuostatos turi būti aiškinamos taip, jog pagal jas draudžiama, kad valstybės narės, kurioje pagal Pamatinį sprendimą 2008/909 turi būti įvykdyta kitos valstybės narės teismo skirta laisvės atėmimo bausmė, teismas priimtų bendrą nuosprendį, apimantį bausmes, kurias skyrė šių dviejų valstybių narių teismai.

31. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo išaiškinti minėtas nuostatas ir patikslina, kad pagal Baudžiamojo kodekso 85 straipsnio 4 dalį, siejamą su šio kodekso 114a straipsniu, nėra galimybės priimti bendrą nuosprendį, jeigu jis apima kitos valstybės narės teismo priimtą apkaltinamąjį nuosprendį.

32. Prieš nusprendžiant, ar į ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį, priimtą kitoje valstybėje narėje, turi atsižvelgti valstybės narės teismas, į kurį kreiptasi su prašymu subendrinti bausmes, pateiktinos kelios pastabos dėl tokios rūšies procedūros.

A. Pirminės pastabos dėl bausmių subendrinimo

33. Paprastai bausmių subendrinimas, Lenkijoje įgaunantis bendro nuosprendžio procedūros formą, taikomas, kai yra realioji nusikaltimų sutaptis. Tokia sutaptis apima situaciją, kai asmuo padaro kelis nusikaltimus ir tarp jų padarymo nėra priimamas galutinis apkaltinamasis nuosprendis. Atitinkamas asmuo gali būti teisiamas dėl kiekvieno iš šių nusikaltimų vykstant atskiriems procesams, kurie prireikus gali vykti skirtingose valstybėse narėse. Taigi bausmių subendrinimas leidžia užtikrinti vienodą požiūrį tuo atveju, jei už sutaptį sudarančius nusikaltimus teisiama vykstant vienam procesui, ir tuo atveju, jei už juos teisiama vykstant atskiriems procesams.

34. Pirminių bausmių subendrinimas reiškia, kad skiriama viena bausmė; šios bausmės dydis atitinka pirminę bausmę, kuri numatyta už griežčiausiai baudžiamą nusikalstamą veiką ir kuri taip „absorbuoja“ pirmines bausmes, numatytas už likusias nusikalstamas veikas ir laikomas įtrauktomis į griežčiausią bausmę. Taigi nuteistasis asmuo atlieka tik pastarąją bausmę. Tai teisinė fikcija, leidžianti manyti, kad taip visos bausmės vykdomos kartu ir vienu metu. Taigi bausmių subendrinimas sudaro galimybę išvengti paprasto pirminių bausmių sudėjimo arba materialinio sudėjimo, kai skiriamos visos bausmės, susijusios su kiekvienu iš sutaptį sudarančių nusikaltimų, kurios vykdomos atskirai ir viena po kitos. Šis subendrinimas gali būti atliktas, kai už kelis nusikaltimus teisiama arba vykstant vienam procesui, priimant apkaltinamąjį nuosprendį, arba per kelis procesus, priimant bendrą nuosprendį.

35. Išvengiant matematinio bausmių sudėjimo jų subendrinimas yra sistema, leidžianti sumažinti bausmių, kurias asmuo, įvykdęs kelias nusikalstamas veikas, taigi ir kelis kartus nuteistas, galiausiai turi atlikti, trukmę. Taip šia sistema ištaisomos proporcingumo principui galimai prieštaraujančios pasekmės, kurias gali lemti bausmių sudėjimas. Ši sistema grindžiama požiūriu, kad vien matematinis sudėjimas prieštarautų vienai iš pagrindinių bausmės funkcijų šiuolaikinėje baudimo sistemoje, t. y. skatinti nuteistųjų socialinę reintegraciją. Kalbama apie bausmės individualizavimo principo, pagal kurį, kitaip nei paprasto matematinio skirtų bausmių sudėjimo atveju, leidžiama atsižvelgti į nuteistojo

asmens elgesį ir asmenybę, taip pat į jo materialinę, šeiminę ir socialinę padėtį, įgyvendinimą [6].

36. Taigi gali būti būtina bausmių vykdymo etapu ištaisyti neigiamas jų sudėjimo pasekmes. Teismai, turintys jurisdikciją nagrinėti baudžiamąsias bylas, šiuo klausimu turi išlaikyti vertinimo laisvę, kad vykdant bausmes, skirtas vykstant atskiriems procesams, būtų pasiekta pusiausvyra tarp veiksmingo nubaudimo ir nuteistųjų asmenų socialinės integracijos tikslo. Šiuo etapu nebekyla klausimas, ar kaltinamasis yra kaltas, padaręs nusikalstamą veiką, ar ne ir, jei taip, kokia būtų tinkama bausmė už inkriminuojamą veiką. Per bausmių subendrinimo procedūrą, vykstančią jų vykdymo vienos valstybės narės teritorijoje etapu, teismas turi nustatyti bendrą bausmę, kuria nepažeidžiamas veiksmingo nubaudimo reikalavimas ir dėl būtino individualizavimo atsižvelgiama tiek į bausmių proporcingumo principą, tiek į su bausme susijusią socialinės reintegracijos funkciją. Taigi teismas turi veiksmų laisvę, nes jis turi nustatyti subendrintos bausmės dydį. Šiuo klausimu pažymėtina, kad jo vertinimas gali priklausyti nuo įvairių kriterijų, pavyzdžiui, nuo faktinių aplinkybių bylose, kuriose priimti įvairūs apkaltinamieji nuosprendžiai, nusikalstamos veikos vykdytojo asmenybės, taip pat nusikalstamų veikų pobūdžio, skaičiaus ir sunkumo.

37. Jei pagal nacionalinę teisę numatyta bausmių subendrinimo procedūra, teismui tenkanti pareiga, neatsižvelgiant į tai, ar baudžiamieji procesai vyko vienoje valstybėje narėje, ar keliose valstybėse narėse, turi būti atlikta laikantis taisyklių ir ribų, nustatytų Pamatiniame sprendime 2008/675. Taigi teismas, į kurį kreiptasi su prašymu subendrinti bausmes, turi atsižvelgti į konkretų apribojimą, nustatytą šio pamatinio sprendimo 3 straipsnio 3 dalyje, t. y. į tai, kad sprendimas, kurį jis turi priimti, negali paveikti kitoje valstybėje narėje priimto apkaltinamojo nuosprendžio.

B. Bendro nuosprendžio procedūra

38. Subendrintos bausmės skyrimas – tai teisinė priemonė, taikoma Lenkijos teisės sistemoje nusikaltimų ir nusikaltimų mokesčių tvarkai realiosios sutapties atveju.

39. Subendrinta bausmė pasireiškia kaip speciali bausmė, skirta po to, kai yra priimti sprendimai dėl asmens kaltės, susijusios su keliomis nusikalstamomis veikomis, ir dėl bausmių, skirtų už kiekvieną šių veikų (pirminės bausmės). Dėl subendrintos bausmės nusprendžia teismas, į kurį kreiptasi, atsižvelgdamas į pirmines bausmes. Bendros bausmės skyrimui taikoma sąlyga, kad atitinkamos pirminės bausmės būtų vykdytinos ir dar nebūtų visiškai atliktos. Taigi visiškai atlikta bausmė negali būti pridėta prie kitų bausmių siekiant skirti subendrintą bausmę.

40. Teismas, į kurį kreiptasi, turi nustatyti subendrintos bausmės dydį, atsižvelgdamas į nacionalinės teisės aktuose nustatytas ribas ir faktines aplinkybes, kaip antai, be kita ko, suinteresuotojo asmens sveikatos būklę ir elgesį, taip pat nusikalstamų veikų panašumą materialiniu, laiko ir asmens atžvilgiais.

41. Jei dėl kelių nusikalstamų veikų vyko keli procesai, subendrinta bausmė gali būti skirta vykstant naujam procesui, kuris užbaigiamas priimant bendrą nuosprendį, remiantis pirminėmis bausmėmis, skirtomis įvairiais apkaltinamaisiais nuosprendžiais. Šis procesas pateisinamas tuo, kad asmens, įvykdžiusio kelias nusikalstamas veikas, dėl kurių vyko keli procesai, padėtis neturėtų būti

6 Šiuo klausimu žr. generalinio advokato Y. Bot išvadą byloje *Beshkov* (C-171/16, EU:C:2017:386), kurioje jis pažymi, kad „matematinis visų bausmių, paskirtų už veikas, padarytas per laikotarpį, per kurį nebuvo nei jokio įspėjimo, nei atsakomybės prisiėmimo, sudėjimas dažniausiai gali atrodyti neproporcingas, atsižvelgiant į nusikaltėlio asmenį ir veikų padarymo aplinkybes, taigi ir neteisingas. Neteisingas todėl, kad greičiausiai bausmė sukels maištą, taigi [lems] recidyvą, o ne pasitaisymą. Todėl čia pasiteisina teismui suteikti įgaliojimai taikant būtina individualizavimą ir laikantis teisės aktuose nustatytų apribojimų geriausiai suderinti sankcijas, taikomas už per šį nusikaltėlio gyvenimo laikotarpį padarytus nusikaltimus.“ (49 punktas).

nepalankesnė, palyginti su asmens, dėl kurio įvykdytų nusikalstamų veikų vyko tik vienas procesas, padėtimi. Taigi bendro nuosprendžio priėmimas leidžia atkurti vienodą tokių dviejų padėčių vertinimą. Be to, bendro nuosprendžio dalykas yra susijęs tik su subendrintos bausmės nustatymu, o ne su asmens kalte.

42. Ši byla susijusi su situacija, kai bendro nuosprendžio procedūra vyksta dėl dviejų bausmių, kurių vieną skyrė Lenkijos teismas, o kitą – kitos valstybės narės teismas. Tačiau, kaip minėta, kartu taikant Baudžiamojo kodekso 85 straipsnio 4 dalį ir 114a straipsnį, atrodo, atmetama galimybė su subendrinta bausme susijusias nuostatas taikyti kitų valstybių narių teismų priimtiems nuosprendžiams. Tai reiškia, kad vien pagal Lenkijos teisę kitų valstybių narių teismų skirtos pirminės bausmės turėtų būti vykdomos pridedant prie Lenkijos teismų skirtų bausmių. Taigi vien pagal Lenkijos teisę asmuo, kuris nuteistas kitoje valstybėje narėje ir kuriam skirta bausmė pagal Pamatinį sprendimą 2008/909 perduota vykdyti Lenkijoje, negali remtis nacionalinės teisės nuostatomis, susijusiomis su bendru nuosprendžiu ir subendrintos bausmės skyrimu; jis turi atlikti šią bausmę, pridėtą prie bausmių, kurios jam skirtos Lenkijoje, o ne kartu su pastarosiomis, kaip subendrintą bausmę.

43. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimais siekiama sužinoti, ar toks požiūris, įtvirtintas Lenkijos teisėje, yra suderinamas su taisyklėmis, nustatytomis tiek Pamatiniame sprendime 2008/675, tiek Pamatiniame sprendime 2008/909. Konkrečiau kalbant, jei kitoje valstybėje narėje skirta bausmė perduota vykdyti valstybėje narėje, kurioje vyksta bendro nuosprendžio procedūra, kaip reikia derinti Pamatiniame sprendime 2008/675 nustatytas taisykles su nustatytosiomis Pamatiniame sprendime 2008/909? Ar teismas, nagrinėjantis bylą pagal bendro nuosprendžio procedūrą, taikydamas Sąjungos teisę ir siekdamas nustatyti subendrintą bausmę turi atsižvelgti į kitoje valstybėje narėje skirtą bausmę, kaip darytų, jei tai būtų nacionalinio teismo skirta bausmė?

44. Primintina, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme vykstant bendro nuosprendžio procedūrai nustatyta, kad 2017 m. vasario 15 d. *Landgericht Lüneburg* (Liuneburgo apygardos teismas) nuosprendis, kuriuo AV skirta laisvės atėmimo bausmė, 2018 m. sausio 12 d. prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nutartimi buvo perimtas vykdyti Lenkijoje ir yra joje vykdytinas iki 2021 m. lapkričio 29 d. Bendro nuosprendžio procedūra, apimanti šią bausmę, buvo pradėta AV prašymu 2018 m. liepos 31 d. Taip pat vykdytina bausmė, kurią prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas skyrė 2010 m. vasario 24 d. nuosprendžiu ir kurią AV turi atlikti nuo 2021 m. lapkričio 29 d. iki 2030 m. kovo 30 d. Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad 2014 m. jis jau yra priėmęs bendrą nuosprendį, apimantį, be kita ko, laisvės atėmimo bausmę, skirtą kito Vokietijos teismo ir įvykdytą Lenkijoje. Šis bendras nuosprendis dabar yra įsiteisėjęs.

45. Kaip minėta, kiek tai susiję su bendro nuosprendžio procedūra, numatyta Lenkijos teisėje, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas paaiškina, kad nuosprendis, kuriuo užbaigiama ši procedūra, yra riba tarp jurisdikcijos dėl bylos esmės ir vykdomosios jurisdikcijos ir apima bausmes, skirtas įsiteisėjusiais nuosprendžiais, siekiant „koreguoti“ teisinį atsaką į padarytus nusikaltimus, už kurių vykdymą asmuo galėtų būti teisiamas viename teismo procese, taigi ir „racionalizuoti bausmes“; bendru nuosprendžiu nesikišama į atitinkamus atskirus nuosprendžius. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, svarbiausia – tai, kad bendras nuosprendis nedaro poveikio tam tikrą nusikalstamą veiką padariusio asmens kaltės, pripažintos nuosprendyje dėl esmės, nustatymui.

46. Šiuo klausimu pažymėtina, jog iš 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimo *Zdziaszek*[7] matyti, kad bendro nuosprendžio procedūra neturi įtakos asmens kaltės pripažinimui pirmesniais nuosprendžiais, nes pripažįstama, kad kaltė nustatyta galutinai[8]. Teisingumo Teismo teigimu, tokiu nuosprendžiu pakeičiamas paskirtos bausmės ar bausmių dydis[9]. Taigi reikia skirti tokios rūšies procedūrą, kuri susijusi su laisvės atėmimo bausmių dydžio nustatymu, nuo priemonių, susijusių su šių bausmių vykdymo tvarka[10].

47. Teisingumo Teismas taip pat pažymėjo, kad tokia procedūra, kuria, be kita ko, suinteresuotajam asmeniui pirmiau paskirta viena ar kelios bausmės subendrinamos į vieną bausmę, būtinai lemia jam palankesnį rezultatą. Iš tikrųjų, jei priimti keli apkaltinamieji nuosprendžiai, kurių kiekvienu paskirta bausmė, jos gali būti subendrintos ir paskirta viena galutinė bausmė, mažesnė nei pirmesniais atskirais nuosprendžiais paskirtų bausmių suma[11]. Lenkijos teisėje numatytu bendru nuosprendžiu atliekama daugiau nei „tik formalus aritmetinis veiksmas“ ir pripažįstama kompetentingo teismo diskrecija nustatyti subendrintą bausmę[12].

48. Pabrėžtina, kad bendro nuosprendžio procedūra priklauso valstybių narių kompetencijai. Tačiau, kaip matyti iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos, valstybės narės privalo įgyvendinti šią kompetenciją laikydamosi Sąjungos teisės[13]. Todėl valstybės narės, kurios nusprendžia savo nacionalinės teisės aktuose numatyti tokią procedūrą, turi laikytis Sąjungos teisės, pirmiausia – teismų bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje priimtų priemonių, kaip antai pamatinių sprendimų 2008/675 ir 2008/909. Pats laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės principas verčia abejoti, ar su Sąjungos teise suderinami valstybės narės teisės aktai, pagal kuriuos vykstant bendro nuosprendžio procedūrai atsižvelgiama tik į tas ankstesnes bausmes, kurias skyrė šios valstybės narės teismai.

C. Pamatinio sprendimo 2008/675 taikymas

49. Pamatiniu sprendimu 2008/675, kaip matyti iš jo 1 straipsnio 1 dalies ir 3 straipsnio 1 dalies, valstybėms narėms nustatoma minimali pareiga atsižvelgti į kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, siekiant priskirti jiems teisines pasekmes, lygiavertes toms, kurios pagal nacionalinę teisę priskiriamos ankstesniems nacionaliniams apkaltinamiesiems nuosprendžiams. Tikslas – leisti įvertinti atitinkamo asmens anksčiau įvykdytą nusikalstamą veiką vykstant dėl jo pradėtam naujam baudžiamajam procesui dėl kitų veikų.

50. Tiesa, kaip pažymima Pamatinio sprendimo 2008/675 6 konstatuojamojoje dalyje, juo nesiekiama, kad vienoje valstybėje narėje priimtas teismo sprendimas būtų vykdomas kitoje valstybėje narėje.

51. Tokiomis aplinkybėmis aišku, kad į anksčiau skirtas bausmes gali būti atsižvelgta jų vykdymo etapu.

52. Tai matyti iš 2017 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Beshkov*[14].

7 C-271/17 PPU, EU:C:2017:629.

8 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimas *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 84 punktas).

9 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimas *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 85 punktas).

10 Ten pat.

11 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimas *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 86 punktas).

12 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimas *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 88 punktas).

13 Šiuo klausimu žr., be kita ko, 1998 m. lapkričio 24 d. Sprendimą *Bickel ir Franz* (C-274/96, EU:C:1998:563, 17 punktas). Taip pat žr. 2020 m. balandžio 2 d. Sprendimą *Ruska Federacija* (C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, 48 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

14 C-171/16, toliau – Sprendimas *Beshkov*, EU:C:2017:710.

53. Byloje, kurioje priimtas šis sprendimas, Teisingumo Teismas nusprendė, kad Pamatinis sprendimas 2008/675 turi būti aiškinamas kaip taikomas nacionalinei bylai, kurioje vykdymo tikslais subendrinta laisvės atėmimo bausmė skiriama atsižvelgiant į nacionalinio teismo asmeniui skirtą laisvės atėmimo bausmę ir bausmę, kitos valstybės narės priimtu ankstesniu apkaltinamuoju nuosprendžiu skirtą tam pačiam asmeniui už kitas veikas [15].

54. Grįsdamas šią išvadą Teisingumo Teismas pirmiausia pažymėjo, jog šio pamatinio sprendimo 1 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad jo tikslas – nustatyti sąlygas, kuriomis į ankstesnius valstybėje narėje dėl tam tikro asmens priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius atsižvelgiama kitoje valstybėje narėje nagrinėjamoje naujoje baudžiamojoje byloje prieš tą patį asmenį dėl kitų veikų [16].

55. Tuo tikslu minėto pamatinio sprendimo 3 straipsnio 1 dalyje, siejamoje su jo 5 konstatuojamąja dalimi, valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad tokioje byloje į ankstesnius kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, kuriuos priimant informacija buvo gauta pagal taikomus dokumentus dėl tarpusavio teisinės pagalbos arba keitimosi informacija apie teistumą, pirma, būtų atsižvelgta tiek, kiek pagal nacionalinę teisę atsižvelgiama į ankstesnius nacionalinius apkaltinamuosius nuosprendžius, ir, antra, kad jiems būtų priskirtos pasekmės, lygiavertės toms, kurios pagal šią teisę priskiriamos pastariesiems apkaltinamiesiems nuosprendžiams, kiek tai susiję tiek su faktinėmis pasekmėmis, tiek su procesinės ar materialinės teisės pasekmėmis [17].

56. Paskui Teisingumo Teismas konstatavo, jog Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 2 dalyje patikslinta, kad šis įpareigojimas taikomas atliekant patį ikiteisminį tyrimą, teisminio nagrinėjimo metu ir vykdant apkaltinamąjį nuosprendį, visų pirma atsižvelgiant į taikytinas procesines taisykles, įskaitant susijusias su nusikalstamos veikos kvalifikavimu, bausmės rūšimi bei dydžiu, ir taisykles, reglamentuojančias nuosprendžio vykdymą. Be to, šio pamatinio sprendimo 2 ir 7 konstatuojamosiose dalyse nurodyta, kad nacionalinis teismas turi galėti atsižvelgti į kitų valstybių narių teismų priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, pavyzdžiui, kad galėtų nustatyti bausmei vykdyti reikalingą tvarką, ir kad šių apkaltinamųjų nuosprendžių pasekmės turėtų būti lygiavertės nacionalinių sprendimų pasekmėms per kiekvieną proceso etapą [18].

57. Galiausiai Teisingumo Teismas iš to padarė išvadą, kad Pamatinis sprendimas 2008/675 taikomas ne tik bylose dėl galimos kaltinamo asmens kaltės nustatymo, bet ir bylose dėl bausmės vykdymo, kuriose reikia atsižvelgti į kitoje valstybėje narėje anksčiau priimtu apkaltinamuoju nuosprendžiu skirtą bausmę. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas konstatavo, kad nagrinėjamu atveju Trayan Beshkov iniciatyva pradėtas procesas dėl subendrintos bausmės skyrimo priklauso šiai antrai kategorijai, todėl jis patenka į šio pamatinio sprendimo taikymo sritį [19].

58. Iš to, kas išdėstyta, pirmiausia matyti, kad minėtame pamatiniame sprendime iš esmės kalbama apie atvejus, kai nauja baudžiamoji byla iškelta asmeniui, kuris anksčiau buvo nuteistas kitoje valstybėje narėje. Sąvoka „nauja baudžiamoji byla“ apima ikiteisminio tyrimo, paties teisminio nagrinėjimo ir apkaltinamojo nuosprendžio vykdymo etapus [20].

15 Žr. Sprendimą *Beshkov* (29 punktas).

16 Žr. Sprendimą *Beshkov* (25 punktas).

17 Žr. Sprendimą *Beshkov* (26 punktas).

18 Žr. Sprendimą *Beshkov* (27 punktas).

19 Žr. Sprendimą *Beshkov* (28 punktas).

20 Žr. 2018 m. liepos 5 d. Sprendimą *Lada* (C-390/16, EU:C:2018:532, 30 punktas).

59. Taikant Pamatinį sprendimą 2008/675 ir atsižvelgiant į tai, ką Teisingumo Teismas nusprendė Sprendime *Beshkov*, pažymėtina, kad subendrinta bausmė vykstant bendro nuosprendžio procedūrai, kaip antai aptariamai pagrindinėje byloje, nustatoma apkaltinamojo nuosprendžio vykdymo etapu, todėl šis pamatinis sprendimas taikomas įgyvendinant tokią procedūrą. Būtent vykstant šiai nacionalinei procedūrai, kuria siekiama nustatyti vykdytinos subendrintos laisvės atėmimo bausmės dydį, kyla klausimas, ar reikia atsižvelgti į kitoje valstybėje narėje anksčiau priimtu apkaltinamuoju nuosprendžiu skirtą bausmę.

60. Be to, nors Pamatinio sprendimo 2008/675 6 konstatuojamojoje dalyje pažymima, kad jo „tikslas nėra vienoje valstybėje narėje priimto teismo sprendimo vykdymas kitoje valstybėje narėje“, šiame pamatiniame sprendime nematau jokios nuorodos, pagal kurią tai, kad valstybės narės teismai atsižvelgia į kitoje valstybėje narėje priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, nebūtų taikoma apkaltinamajam nuosprendžiui, kuris perduotas vykdyti į šią valstybę pagal Pamatinį sprendimą 2008/909. Iš tikrųjų, jei Sąjungos teisės aktų leidėjas būtų norėjęs, kad toks atvejis nepatektų į Pamatinio sprendimo 2008/675 taikymo sritį, jis būtų aiškiai tai nurodęs. Tačiau šio pamatinio sprendimo 14 konstatuojamojoje dalyje, prie kurios dar grįšiu, priešingai, išreiškiamas šio teisės aktų leidėjo noras į minėto pamatinio sprendimo taikymo sritį įtraukti situaciją, kai apkaltinamasis nuosprendis yra perduotas vykdyti kitai valstybei narei nei valstybė, kurioje priimtas šis nuosprendis.

61. Kadangi, mano manymu, įrodyta, jog Pamatinis sprendimas 2008/675 taikomas tokiai procedūrai, kaip nagrinėjamoji pagrindinėje byloje, toliau reikia patikrinti, ar pagal šį pamatinį sprendimą draudžiama arba, priešingai, privaloma Lenkijoje vykstant bendro nuosprendžio procedūrai atsižvelgti į ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį, kuris priimtas kitoje valstybėje narėje ir perduotas vykdyti Lenkijoje.

D. Bendro nuosprendžio procedūros suderinamumas su Pamatiniu sprendimu 2008/675

62. Pamatinio sprendimo 2008/675 2 konstatuojamojoje dalyje pažymima, kad juo siekiama įgyvendinti nuosprendžių ir teismo sprendimų tarpusavio pripažinimo principą, įtvirtintą SESV 82 straipsnio 1 dalyje, pakeitusioje ES sutarties 31 straipsnį, kuriuo remiantis buvo priimtas šis pamatinis sprendimas. Kaip nurodyta minėto pamatinio sprendimo 3 konstatuojamojoje dalyje, jo „tikslas – nustatyti valstybėms narėms minimalią pareigą atsižvelgti į kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius“.

63. Jei keliose valstybėse narėse vyko keli baudžiamieji procesai dėl to paties asmens skirtingų veikų, vienas iš pagrindinių Pamatinio sprendimo 2008/675 principų, kaip nurodyta jo 8 konstatuojamojoje dalyje, – „kuo labiau vengti atitinkamam asmeniui taikyti mažiau palankias sąlygas nei tos, kurios būtų taikomos tuo atveju, jei tai būtų buvęs nacionalinis apkaltinamasis nuosprendis“.

64. Tuo tikslu šiame pamatiniame sprendime nustatytas principas –valstybėje narėje, kurioje vyksta naujas baudžiamasis procesas, atsižvelgiama į kitoje valstybėje narėje priimtą apkaltinamąjį nuosprendį, kartu laikantis lygiavertiškumo principo. Vis dėlto minėtu pamatiniu sprendimu nesiekiama suderinti pasekmių, kurios pagal įvairius nacionalinės teisės aktus priskiriamos ankstesniems apkaltinamiesiems nuosprendžiams.

65. Priimdamas Pamatinį sprendimą 2008/675 Sąjungos teisės aktų leidėjas rėmėsi šio pamatinio sprendimo 4 konstatuojamojoje dalyje pateiktu konstatavimu, kad „kai kurios valstybės narės atsižvelgia į kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, o kitos atsižvelgia tik į jų teismų priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius“.

66. Todėl šio pamatinio sprendimo 5 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, jog „reikėtų patvirtinti principą, kad valstybės narės kitose valstybėse narėse priimtam apkaltinamajam nuosprendžiui turėtų priskirti teisines pasekmes, lygiavertes jos teismų pagal nacionalinę teisę priimtų apkaltinamųjų nuosprendžių pasekmėms, neatsižvelgiant į tai, ar pagal nacionalinę teisę šios pasekmės laikomos su byla susijusiais faktais ar procesinės arba materialinės teisės klausimais <…>“. Taigi teismui, turinčiam priimti sprendimą naujoje baudžiamojoje byloje, pagal Pamatinį sprendimą 2008/675 tenka pareiga kitos valstybės narės teismo priimtam sprendimui priskirti pasekmes, „lygiavertes nacionalinių sprendimų pasekmėms“, netgi „nuosprendžio vykdymo metu“ [21].

67. Taip šiuo pamatiniu sprendimu nustatomas valstybės narės, kurioje vyksta naujas baudžiamasis procesas (nagrinėjamu atveju – procesas, kuriuo siekiama, kad būtų priimtas bendras nuosprendis), teismų priimtų apkaltinamųjų nuosprendžių prilyginimo kitos valstybės narės teismų priimtiems apkaltinamiesiems nuosprendžiams principas. Šis prilyginimo principas lemia tai, kad pastarieji apkaltinamieji nuosprendžiai turi lemti tokias pačias teisines pasekmes kaip ir nacionaliniai apkaltinamieji nuosprendžiai. Taigi teismas, nagrinėjantis naują baudžiamąją bylą, iš esmės privalo į ankstesnį kitos valstybės narės teismo priimtą sprendimą atsižvelgti taip pat, kaip į savo valstybės narės teismo priimtą sprendimą, kad tas sprendimas lemtų įstatyme numatytas pasekmes nuteistojo asmens anksčiau įvykdytai nusikalstamai veikai.

68. Kaip pažymėjo generalinis advokatas Y. Bot išvadoje, pateiktoje byloje *Beshkov* [22], šis reikalavimas „aiškiai susijęs su laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės kūrimu ir tarpusavio pripažinimu, pagal kurį reikalaujama ne tik atsižvelgti į užsienyje priimtą sprendimą, bet ir jo paisyti“ [23]. Teisingumo Teismo teigimu, taip Pamatinis sprendimas 2008/675 padeda „skatinti tarpusavio pasitikėjimą Europos teisingumo erdvėje, nes ugdo teisminę kultūrą, dėl kurios iš esmės atsižvelgiama į ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius, priimtus kitoje valstybėje narėje“ [24].

69. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad Lenkijos teisės aktai prieštarauja Sąjungos teisės aktų leidėjo taip išreikštam norui ir pažeidžia tarpusavio pripažinimo principą. Vis dėlto reikia patikrinti, ar aplinkybėmis, kuriomis vyksta pagrindinė byla, neatsižvelgimas į kitų valstybių narių priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius atitinka Pamatiniame sprendime 2008/675 nustatytas taisykles.

70. Sąjungos teisės aktų leidėjas šio pamatinio sprendimo 3 straipsnio 3–5 dalyse nustatė apribojimus, susijusius su pareiga vykstant naujam baudžiamajam procesui pagal lygiavertiškumo principą atsižvelgti į kitoje valstybėje narėje priimtus ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius.

71. Konkrečiau kalbant, minėto pamatinio sprendimo 3 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „atsižvelgimo į ankstesnius kitose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, kaip numatyta 1 dalyje, pasekmės negali būti ankstesnių apkaltinamųjų nuosprendžių ir visų su jų vykdymu susijusių sprendimų užprotestavimas [pakeitimas], panaikinimas ar peržiūrėjimas naują bylą nagrinėjančioje valstybėje narėje“. Taigi šioje nuostatoje įtvirtintas apribojimas, pagal kurį atsižvelgimas į kitoje valstybėje priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius neturi paveikti tokių nuosprendžių. Juo išreiškiama būtinybė apsaugoti užsienyje priimtų sprendimų *res judicata* galią.

21 Žr. Pamatinio sprendimo 2008/675 7 konstatuojamąją dalį.

22 C-171/16, EU:C:2017:386.

23 Generalinio advokato Y. Bot išvada byloje *Beshkov* (C-171/16, EU:C:2017:386, 54 punktas), taip pat šio advokato išvada byloje *Lada* (C-390/16, EU:C:2018:65, 77 punktas).

24 Žr. 2018 m. liepos 5 d. Sprendimą *Lada* (C-390/16, EU:C:2018:532, 36 punktas).

72. Vadinasi, kai, vykstant naujam baudžiamajam procesui nacionalinis teismas atsižvelgia į užsienyje priimtą ankstesnį sprendimą, jis negali jo vienaip ar kitaip pakeisti. Pagal šį nesikišimo principą teismas, nagrinėjantis naują bylą, negali vertinti to, ką nusprendė kitos valstybės narės teismas. Šis naują bylą nagrinėjantis teismas, laikydamasis lygiavertiškumo principo, turi tik priskirti ankstesniam užsienyje priimtam sprendimui tokias pasekmes, kokias sukeltų anksčiau priimtas nacionalinis sprendimas [25]. Taigi turi būti atsižvelgiama į tokius kitose valstybėse narėse anksčiau priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, kokie jie buvo paskelbti [26].

73. Taikydamas būtent šį nesikišimo principą Teisingumo Teismas Sprendime *Beshkov* nusprendė, kad „Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiamas nacionalinės teisės aktas, kuriame numatyta, jog nacionalinis teismas, kuriam buvo pateiktas prašymas vykdymo tikslais skirti subendrintą laisvės atėmimo bausmę atsižvelgiant, be kita ko, į kitos valstybės narės teismo paskelbtame ankstesniame apkaltinamajame nuosprendyje skirtą laisvės atėmimo bausmę, tuo tikslu pakeičia pastarosios bausmės vykdymo tvarką“ [27].

74. Pirmiausia Teisingumo Teismas nurodė, kad „pagal tą patį pamatinį sprendimą nacionalinis teismas negali peržiūrėti ir pakeisti anksčiau kitoje valstybėje narėje priimto ir jau įvykdyto apkaltinamojo nuosprendžio vykdymo tvarkos, be kita ko, panaikindamas tuo nuosprendžiu skirtos bausmės vykdymo atidėjimą ir pakeisdamas ją realia laisvės atėmimo bausme. Jis taip pat negali nurodyti iš naujo vykdyti šią taip pakeistą bausmę.“ [28]

75. Be to, 2018 m. liepos 5 d. Sprendime *Lada* [29] Teisingumo Teismas patikslino, kad „net jeigu Pamatiniu sprendimu 2008/675 draudžiamas nagrinėjimas iš naujo <…>, po kurio nusikaltimas gali būti perkvalifikuotas ir pakeista kitoje valstybėje narėje skirta bausmė, reikia konstatuoti, kad šiuo pamatiniu sprendimu valstybei narei, kurioje nagrinėjama nauja baudžiamoji byla, nedraudžiama tiksliai nustatyti konkrečią tvarką, kaip atsižvelgti į toje kitoje valstybėje narėje anksčiau priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, tačiau jos vienintelis tikslas yra nustatyti, ar galima tiems nuosprendžiams suteikti teisines pasekmes, kurios būtų lygiavertės pasekmėms, kurios suteikiamos ankstesniems pagal vidaus teisę priimtiems nacionaliniams nuosprendžiams“ [30]. Teisingumo Teismo teigimu, „priimant sprendimą, kuriuo ankstesniam kitoje valstybėje narėje priimtam apkaltinamajam nuosprendžiui suteikiamos lygiavertės teisinės pasekmės (apie jį kalbama Pamatinio sprendimo 2008/675 13 konstatuojamojoje dalyje), turi būti nagrinėjamas atskirai kiekvienas konkretus atvejis. Ši galimybė nepateisina specialios pripažinimo procedūros taikymo kitoje valstybėje narėje priimtiems apkaltinamiesiems nuosprendžiams, tačiau, viena vertus, yra reikalinga siekiant atsižvelgti į tuos nuosprendžius, kai nagrinėjama nauja baudžiamoji byla, ir, kita vertus, gali lemti padaryto nusikaltimo ir skirtos bausmės perkvalifikavimą.“ [31]

76. Atsižvelgdamas į pateiktus patikslinimus manau, kad, priešingai, nei teigia Lenkijos ir Čekijos vyriausybės, pagal Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 3 dalį nėra draudžiamas bet koks bendro sprendimo procedūros, kaip antai aptariamos pagrindinėje byloje, įgyvendinimas. Iš tikrųjų tam, kad tai būtų draudžiama, reikia, kad būtų įrodyta, jog tokiomis aplinkybėmis atsižvelgimas į kitoje valstybėje narėje anksčiau priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius lemia „šių ankstesnių apkaltinamųjų nuosprendžių ir visų su jų vykdymu susijusių sprendimų pakeitimą, panaikinimą ar peržiūrėjimą“. Be to, pažymėtina, kad Teisingumo Teismas Sprendime *Beshkov* nenusprendė, kad

25 Žr. generalinio advokato Y. Bot išvadą byloje *Beshkov* (C-171/16, EU:C:2017:386, 55 ir 56 punktas).

26 Žr. Sprendimą *Beshkov* (37 ir 44 punktai) ir 2018 m. liepos 5 d. Sprendimą *Lada* (C-390/16, EU:C:2018:532, 39 punktas).

27 Žr. Sprendimą *Beshkov* (47 punktas).

28 Žr. Sprendimą *Beshkov* (46 punktas).

29 C-390/16, EU:C:2018:532.

30 Žr. 2018 m. liepos 5 d. Sprendimą *Lada* (C-390/16, EU:C:2018:532, 40 punktas).

31 Žr. 2018 m. liepos 5 d. Sprendimą *Lada* (C-390/16, EU:C:2018:532, 45 punktas).

pagal Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 3 dalį draudžiama pati aptariama nacionalinė procedūra; ji draudžiama tik tiek, kiek ją vykdant tokiomis aplinkybėmis, kokios buvo susiklosčiusios byloje, kurioje priimtas šis sprendimas, būtų pažeistas užsienyje priimto apkaltinamojo nuosprendžio vientisumas, panaikinant šiuo nuosprendžiu skirtos bausmės vykdymo atidėjimą.

77. Patikslintina, kad Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 3 dalis turi būti siejama su šio pamatinio sprendimo 14 konstatuojamąja dalimi, pagal kurią „teismo sprendimo ar jo vykdymo užprotestavimas [pakeitimas] apima, *inter alia*, situacijas, kai pagal antros valstybės narės nacionalinę teisę ankstesniu teismo sprendimu paskirta sankcija turi būti perimama arba įtraukiama į kitą sankciją, kuri tada turi būti veiksmingai įvykdyta, jeigu pirmas nuosprendis dar nebuvo įvykdytas arba jo vykdymas nebuvo perduotas antrai valstybei narei“.

78. Kaip ir Komisija, pažymėjusi tai rašytiniame atsakyme į Teisingumo Teismo pateiktus klausimus, manau, kad pagal Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 3 dalį, siejamą su šio pamatinio sprendimo 14 konstatuojamąja dalimi, vykstant nacionalinėms procedūroms, susijusioms su subendrintų bausmių nustatymu, ne griežtai atmetamas atsižvelgimas į užsienyje priimtus ankstesnius apkaltinamuosius nuosprendžius, o reikalaujama atskirai įvertinti, ar konkrečiu atveju subendrinant bausmę būtų paveiktas ankstesnio nuosprendžio vientisumas arba jo vykdymas.

79. Kaip teisingai rašytiniame atsakyme į Teisingumo Teismo pateiktus klausimus pažymi Komisija, Pamatinio sprendimo 2008/675 14 konstatuojamoji dalis reikšminga dviem atžvilgiais. Pirma, ji patvirtina, kad atvejai, kai yra skiriama subendrinta bausmė, savaime nėra atsieti nuo šio pamatinio sprendimo taikymo srities. Antra, iš to galima daryti išvadą, kad subendrintos bausmės skyrimas gali paveikti ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį arba jo vykdymą dviem atvejais: jei pirmasis apkaltinamasis nuosprendis dar nėra įvykdytas arba jei pirmasis apkaltinamasis nuosprendis nėra perduotas vykdyti antrojoje valstybėje narėje. Iš tikrųjų, jei bausmę reikėtų atlikti kitoje valstybėje narėje, nuosprendis, kuriuo subendrinamos bausmės, paveiktų šios kitos valstybės narės teismo priimto ankstesnio apkaltinamojo nuosprendžio vykdymą.

80. Priešingai, iš esmės nėra poveikio ankstesniam apkaltinamajam nuosprendžiui arba jo vykdymui, jei pagal jį skirta bausmė jau atlikta. Iš tiesų tokiu atveju valstybės narės, kurioje buvo priimtas apkaltinamasis nuosprendis, teisė įvykdyti jos teismų skirtą bausmę jos nacionalinėje teisėje nustatytomis sąlygomis nėra paveikiama, net jei kitos valstybės narės teismas, vykstant naujam baudžiamajam procesui, turi atsižvelgti į šią bausmę įgyvendindamas savo paties jurisdikciją.

81. Nesant sąlygos, pagal kurią valstybėje narėje priimtas apkaltinamasis nuosprendis turi būti visiškai įvykdytas, bausmių subendrinimas, dėl kurio būtų nuspręsta kitoje valstybėje narėje, galėtų turėti įtakos valstybės, kurioje priimtas apkaltinamasis nuosprendis, valdžios institucijoms ir teismams, kiek tai susiję su pastarojoje valstybėje skirtų bausmių vykdymu, taigi ir pažeisti šios valstybės teisę užtikrinti jos nacionalinių teismų skirtų bausmių vykdymą jos teritorijoje. Taigi bausmių subendrinimas lemtų poveikį tokių bausmių vykdymui, o tai draudžiama pagal Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 3 dalį, siejamą su šio pamatinio sprendimo 14 konstatuojamąja dalimi.

82. Vadinasi, netgi tuo atveju, jei kitoje valstybėje narėje priimtas ankstesnis apkaltinamasis nuosprendis jau yra įvykdytas, kitos valstybės narės teismas, atsižvelgdamas į tokį apkaltinamąjį nuosprendį, „negali peržiūrėti ir pakeisti [šio nuosprendžio] vykdymo tvarkos“ [32]. Taigi poveikio ankstesniam apkaltinamajam nuosprendžiui arba jo vykdymui nedarymo prezumpcija gali būti paneigta, jei atsižvelgimas į šį apkaltinamąjį nuosprendį konkrečiu atveju lemia pakeitimą to, kas buvo nuspręsta pirmojoje valstybėje narėje.

32 Žr. Sprendimą *Beshkov* (46 punktas). Taigi antrosios valstybės narės teismas negali panaikinti kitoje valstybėje narėje priimtu ir jau įvykdytu ankstesniu nuosprendžiu skirtos bausmės vykdymo atidėjimo, pakeisdamas ją realia laisvės atėmimo bausme.

83. Dėl tokių pačių priežasčių, kaip nurodytosios atsižvelgimo į jau įvykdytą ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį atveju, iš esmės nėra poveikio ankstesniam apkaltinamajam nuosprendžiui arba jo vykdymui, jei valstybė, kurioje priimtas apkaltinamasis nuosprendis, pagal Pamatiniame sprendime 2008/909 nustatytas taisykles perdavė šio nuosprendžio vykdymą kitai valstybei narei. Iš tikrųjų esant tokiai situacijai, būtent pirmoji valstybė narė nusprendžia perduoti apkaltinamojo nuosprendžio vykdymą antrajai valstybei narei, nes, kaip numatyta šio pamatinio sprendimo 4 straipsnio 2 dalyje, įsitikina, kad antrajai valstybei narei vykdant bausmę „bus sudarytos palankesnės sąlygos užtikrinti socialinę nuteistojo asmens reabilitaciją [reintegraciją]“. Kadangi valstybė, kurioje priimtas apkaltinamasis nuosprendis, sutiko perduoti bausmės vykdymą, nėra pažeista jos teisė savo teritorijoje nacionalinėje teisėje nustatytomis sąlygomis vykdyti jos teismų priimtą apkaltinamąjį nuosprendį.

84. Remiantis Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 3 dalimi, siejama su šio pamatinio sprendimo 14 konstatuojamąja dalimi, darytina išvada, kad tuo atveju, jei ankstesnis apkaltinamasis nuosprendis jau įvykdytas arba jo vykdymas perduotas valstybei narei, kurios teismas ketina priimti nuosprendį, skirdamas subendrintą bausmę, pats šios subendrintos bausmės nustatymas negali paveikti tokio ankstesnio apkaltinamojo nuosprendžio arba jo vykdymo. Todėl iš šio pamatinio sprendimo 3 straipsnio 3 dalies negali būti kildinamas nacionaliniam teismui, nagrinėjančiam naują baudžiamąją bylą, taikomas principinis draudimas priimti bendrą nuosprendį atsižvelgiant į kitos valstybės narės teismo priimtą ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį.

85. Padarius šią prielaidą pažymėtina, kad priimant sprendimą, kuriuo kitoje valstybėje narėje priimtam ankstesniam apkaltinamajam nuosprendžiui priskiriamos teisinės pasekmės, lygiavertės toms, kurios priskiriamos ankstesniam apkaltinamajam nuosprendžiui, priimtam valstybės narės, kurioje šis sprendimas turi būti priimtas, teismo, kaip antai aptariamą Pamatinio sprendimo 2008/675 13 konstatuojamojoje dalyje, kiekvieną konkretų atvejį reikia nagrinėti atskirai [33].

86. Kai teismas, nagrinėjantis naują baudžiamąją bylą, pagal savo valstybės nacionalinę teisę ir laikydamasis lygiavertiškumo principo, nurodyto šio pamatinio sprendimo 3 straipsnio 1 dalyje, turi nuspręsti, kokią subendrintą bausmę reikia nustatyti atsižvelgiant į keliose valstybėse narėse priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius, jis turi patikrinti, ar tokios subendrintos bausmės nustatymas gali paveikti ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį, priimtą kitoje valstybėje narėje. Šis patikrinimas turi būti atliekamas kiekvienu konkrečiu atveju atskirai, siekiant užtikrinti minėto pamatinio sprendimo 3 straipsnio 3 dalyje įtvirtinto nesikišimo principo laikymąsi.

87. Esant tokiai situacijai, kaip aptariamoji pagrindinėje byloje, mano manymu, neatrodo, kad procedūra, kuria siekiama nustatyti subendrintą bausmę, darytų poveikį pradinės bausmės, skirtos Vokietijoje, vykdymui.

88. Šiuo klausimu primintina, kad, kaip matyti iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, 2017 m. vasario 15 d. *Landgericht Lüneburg* (Liuneburgo apygardos teismas) nuosprendis 2018 m. sausio 12 d. *Sąd Okręgowy w Gdańsku* (Gdansko apygardos teismas) nutartimi buvo perimtas vykdyti Lenkijoje. Šioje nutartyje teisinė nusikalstamų veikų kvalifikacija nurodyta pagal Lenkijos teisę, taip pat nurodyta, kad vykdytina subendrinta laisvės atėmimo bausmė yra penkeri metai ir trys mėnesiai. Ši bausmė, kiek tai susiję su jos atlikimo trukme, atitinka *Landgericht Lüneburg* (Liuneburgo apygardos teismas) nuosprendžiu skirtą bausmę.

89. Taigi būtent tokia laisvės atėmimo bausmė, kaip skirtoji *Landgericht Lüneburg* (Liuneburgo apygardos teismas), bus įvykdyta Lenkijoje. Kaip paaiškino prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, prašymu priimti bendrą nuosprendį siekiama, kad šis nuosprendis, apimantis penkerių metų ir trijų mėnesių laisvės atėmimo bausmę, būtų priimtas taikant visiško bausmių

33 Žr. 2018 m. liepos 5 d. Sprendimą *Lada* (C-390/16, EU:C:2018:532, 45 punktas).

apėmimo principą. Toks apėmimas nedaro poveikio *Landgericht Lüneburg* (Liuneburgo apygardos teismas) priimtam nuosprendžiui, nes visa juo skirta bausmė turi būti įvykdyta Lenkijoje. Tai, kad ši bausmė bus įvykdyta kartu su kita bausme, kurią skyrė Lenkijos teismas, savaime neturi įtakos *Landgericht Lüneburg* (Liuneburgo apygardos teismas) priimto nuosprendžio turiniui ir veiksmingumui.

90. Taigi bendro nuosprendžio, apimančio 2010 m. vasario 24 d. *Sąd Okręgowy w Gdańsku* (Gdansko apygardos teismas) skirtą bausmę ir *Landgericht Lüneburg* (Liuneburgo apygardos teismas) skirtą bausmę, priėmimu, mano nuomone, nėra pažeidžiamos Pamatiniame sprendime 2008/675 nustatytos taisyklės.

91. Tokiomis aplinkybėmis tam, kad bendro nuosprendžio procedūra būtų suderinama su Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 3 dalimi, svarbu, kad ši procedūra nelemtų ankstesnio apkaltinamojo nuosprendžio panaikinimo ir kad būtų apsaugotas jo buvimas ir vientisumas. Iš tikrųjų bausmių subendrinimas turi ne lemti subendrintų bausmių patį buvimą, jų savarankiškumą ir jų teisinių pasekmių panaikinimą, o nustatyti, kad jų vykdymas vyks vienu metu su pačia griežčiausia bausme. Tai reiškia, kad jei apimančioji bausmė išnyksta, apimtąją bausmę dar turi būti galima įvykdyti tokią, kokia ji buvo skirta.

92. Taigi tam, kad bendro nuosprendžio procedūra būtų suderinama su Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 3 dalimi, vykdant šią procedūrą turi būti paisoma užsienyje priimto nuosprendžio vientisumo ir gerbiamas jį priėmusio teismo suverenitetas, nepažeidžiant tokio užsienyje priimto sprendimo *res judicata* galios [34]. Šiuo klausimu pažymėtina, kad bendras nuosprendis paveiktų kitos valstybės narės teismo priimtą apkaltinamąjį nuosprendį, jei lemtų subendrintos bausmės, kuri būtų mažesnė nei pirminė bausmė, skirta pagal šį apkaltinamąjį nuosprendį, skyrimą; tai prieštarautų šiai nuostatai [35].

93. Čekijos vyriausybė teigia, kad bendro nuosprendžio, apimančio kitoje valstybėje narėje priimtą ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį, priėmimas būtinai reiškia poveikį tokiam apkaltinamajam nuosprendžiui. Iš tikrųjų, šios valstybės narės teigimu, toks bendras nuosprendis iš esmės reiškia pirminio nuosprendžio panaikinimą, taip pat ankstesnio apkaltinamojo nuosprendžio pasekmių panaikinimą ir jų pranykimą naujoje subendrintoje bausmėje.

94. Lenkijos vyriausybė taip pat pažymi, kad iš esmės bendro nuosprendžio priėmimas lemia nuosprendžių, kurie sudedami priimant bendrą nuosprendį, panaikinimą. Šios valstybės narės teigimu, tai reiškia, kad priimant bendrą nuosprendį taip sudėti apkaltinamieji nuosprendžiai išnyksta iš teisės sistemos, o tai aiškiai draudžiama pagal Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 3 dalį.

95. Atsižvelgiant į šiuos teiginius prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar bendro nuosprendžio priėmimas lemia ankstesnio apkaltinamojo nuosprendžio panaikinimą, kaip tai suprantama pagal Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 3 dalį.

96. Iš to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Pamatinio sprendimo 2008/675 3 straipsnio 3 dalis, siejama su šio pamatinio sprendimo 14 konstatuojamąja dalimi, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją iš esmės nedraudžiama valstybės narės teismui, vykstant naujam baudžiamajam procesui – bendro nuosprendžio procedūrai, kaip antai aptariamai pagrindinėje byloje, atsižvelgti į kitos valstybės narės teismo priimtą ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį, perduotą vykdyti valstybei narei, kurioje vyksta šį procedūra, laikantis Pamatiniame sprendime 2008/909 nustatytų taisyklių. Tačiau teismas, kuriame vyksta bendro nuosprendžio procedūra, kiekvienu atveju atsižvelgdamas į konkrečią situaciją turi patikrinti, ar ši

34 Žr. generalinio advokato Y. Bot išvadą byloje *Beshkov* (C-171/16, EU:C:2017:386, 70 punktas).

35 Kadangi už tam tikrą nusikalstamą veiką įvairiose valstybėse narėse baudžiama nevienodai griežtai, bendro nuosprendžio procedūra neturi lemti valstybėje narėje, kurioje buvo priimtas ankstesnis apkaltinamasis nuosprendis, vykdomos baudžiamosios politikos pakeitimo valstybės narės, kurioje vyksta ši procedūra, baudžiamąja politika.

procedūra nelemia nei tokių ankstesnių apkaltinamųjų nuosprendžių arba bet kurių kitų sprendimų, susijusių su jų vykdymu valstybėje narėje, kurioje vyksta ši procedūra, pakeitimo, nei panaikinimo, nei peržiūrėjimo. Svarbiausia – bendro nuosprendžio procedūra neturi nei lemti, nei nustatyti subendrintos bausmės, kuri būtų mažesnė už pirminę bausmę, skirtą kitos valstybės narės teismo priimtu apkaltinamuoju nuosprendžiu, nei panaikinti pastarojo nuosprendžio pasekmių.

97. Vis dėlto dėl tokios bendro nuosprendžio procedūros suderinamumo su Sąjungos teise tokiomis aplinkybėmis, kokios susiklostė šioje byloje, t. y. bausmės vykdymo perdavimo kitai valstybei narei nei ta, kurioje ji buvo skirta, aplinkybėmis, reikia patikrinti, ar šia procedūra nėra pažeidžiamos Pamatiniame sprendime 2008/909 nustatytos taisyklės. Pirmiausia reikia įsitikinti, ar laikomasi šiame pamatiniame sprendime nurodytų tokios bausmės adaptavimo sąlygų ir apribojimų.

E. Bendro nuosprendžio procedūros suderinamumas su Pamatiniu sprendimu 2008/909

98. Šioje dalyje turėsiu patikrinti, ar Pamatiniame sprendime 2008/909 nėra nustatyta bendro nuosprendžio procedūros, kaip antai aptariamos pagrindinėje byloje, vykdymo apribojimų.

99. Iš tikrųjų, kadangi pagrindinėje byloje nagrinėjamas atvejis, kai vienoje valstybėje narėje skirta bausmė pagal šį pamatinį sprendimą perduota vykdyti kitoje valstybėje narėje, reikia patikrinti, ar bendro sprendimo procedūra suderinama su šiame pamatiniame sprendime nustatytomis taisyklėmis. Be to, tai – antrojo prejudicinio klausimo dalykas.

100. Mano manymu, iš Pamatinio sprendimo 2008/909 visai nematyti, kad tokios bendro nuosprendžio procedūros, kaip aptariamoji pagrindinėje byloje, įgyvendinimas vykdančiojoje valstybėje, siekiant įvykdyti bausmę, skirtą valstybėje, kurioje buvo priimtas apkaltinamasis nuosprendis, būtų atmestinas. Kaip tik priešingai, jei laikomasi šiame pamatiniame sprendime nustatytų taisyklių ir jei vykdančiosios valstybės teisėje tai yra numatyta dėl nacionalinių apkaltinamųjų nuosprendžių, perdavus bausmės vykdymą šiai valstybei narei turi būti visiškai įvykdyta pareiga atsižvelgti į šią bausmę vykstant bendro nuosprendžio procedūrai vykdančiojoje valstybėje.

101. Kitaip nei Pamatiniame sprendime 2008/675, kuriuo, kaip nurodyta jo 6 konstatuojamojoje dalyje, nesiekiama, kad vienoje valstybėje narėje priimti teismo sprendimai būtų vykdomi kitose valstybėse narėse, Pamatiniame sprendime 2008/909 nustatyta, kad kompetencija, susijusi su kitoje valstybėje narėje skirtos bausmės vykdymu, perduodama kitai valstybei narei.

102. Šiuo pamatiniu sprendimu, kaip matyti iš jo 2 konstatuojamosios dalies, siekiama įgyvendinti sprendimų baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo principą. Pagal šį principą sprendimas, priimtas vienos valstybės narės teisminės institucijos pagal šios valstybės narės teisę, tiesiogiai ir visas galioja visoje Sąjungoje, todėl bet kurios kitos valstybės narės kompetentingos institucijos turi padėti vykdyti šį sprendimą, tarsi jį būtų priėmusi jų pačių valstybės teisminė institucija.

103. Iš minėto pamatinio sprendimo 3 straipsnio 1 dalies matyti, kad šiame sprendime nustatomos taisyklės, leidžiančios valstybei narei pripažinti ir vykdyti kitos valstybės narės teismo priimtą apkaltinamąjį nuosprendį, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas socialinei nuteistojo asmens reintegracijai.

104. Tuo tikslu, kaip patikslinama Pamatinio sprendimo 2008/909 8 straipsnio 1 dalyje, vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija pripažįsta jai išduodančiosios valstybės perduotą nuosprendį ir nedelsdama imasi visų būtinų priemonių vykdyti bausmę, kurios trukmė ir pobūdis atitinka išduodančiojoje valstybėje priimtu nuosprendžiu paskirtos bausmės trukmę ir pobūdį [36]. Taigi pagal

36 Šiuo klausimu žr. 2016 m. lapkričio 8 d. Sprendimą *Ognyanov* (C-554/14, EU:C:2016:835, 36 punktas) ir 2017 m. sausio 11 d. Sprendimą *Grundza* (C-289/15, EU:C:2017:4, 42 punktas).

tarpusavio pripažinimo principą iš esmės draudžiama vykdančiajai teisminei institucijai adaptuoti išduodančiosios teisminės institucijos skirtą bausmę, net jei įgyvendinant vykdančiosios valstybės teisę reikėtų nustatyti kitokios trukmės ar kitokio pobūdžio bausmę. Kaip Komisija pažymėjo Pamatinio sprendimo 2008/909 įgyvendinimo ataskaitoje, „kadangi pamatiniai sprendimai grindžiami tarpusavio pasitikėjimu kitų valstybių narių teisinėmis sistemomis, išduodančiosios valstybės teisėjo sprendimas turi būti gerbiamas ir iš principo neturėtų būti niekaip peržiūrimas ar pritaikomas“ [37].

105. Vis dėlto ši taisyklė nėra absoliuti. Iš tikrųjų Pamatinio sprendimo 2008/909 8 straipsnio 2–4 dalyse nustatytos griežtos sąlygos, kuriomis vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija gali adaptuoti išduodančiosios valstybės skirtą bausmę. Šios sąlygos yra principinės pareigos, tenkančios šiai institucijai pagal šio pamatinio sprendimo 8 straipsnio 1 dalį, vienintelės išimtys [38].

106. Pirmiausia pagal Pamatinio sprendimo 2008/909 8 straipsnio 2 dalį vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija tam tikromis sąlygomis gali adaptuoti išduodančiojoje valstybėje skirtą bausmę, jei pastarosios trukmė nesuderinama su vykdančiosios valstybės teise. Iš tikrųjų ši institucija gali nuspręsti adaptuoti tokią bausmę tik tuo atveju, jei ši bausmė viršija pagal tos valstybės nacionalinę teisę už tos pačios rūšies veikas, už kurias asmuo buvo nuteistas, skiriamą maksimalią bausmę. Patikslintos bausmės trukmė negali būti trumpesnė už maksimalios bausmės, pagal vykdančiosios valstybės teisę skiriamos už tos pačios rūšies veikas, trukmę. Be to, tuo atveju, jei išduodančiosios valstybės skirtos bausmės pobūdis nesuderinamas su vykdančiosios valstybės teise, pagal šio pamatinio sprendimo 8 straipsnio 3 dalį pastarosios valstybės kompetentinga institucija taip pat gali pritaikyti tokią bausmę pagal bausmę ar priemonę, numatytą tos valstybės teisėje už panašias veikas, su sąlyga, kad adaptuota bausmė kuo labiau atitiktų išduodančiosios valstybės skirtą bausmę. Pastaroji negali būti pakeista pinigine bauda. Bet kuriuo atveju minėto pamatinio sprendimo 8 straipsnio 4 dalyje patikslinama, kad adaptuota bausmė negali būti griežtesnio pobūdžio ar ilgesnės trukmės nei išduodančiojoje valstybėje narėje skirta bausmė. Galiausiai pagal Pamatinio sprendimo 2008/909 12 straipsnio 1 dalį ir 21 straipsnio e punktą apie bet kurį sprendimą adaptuoti bausmę pagal šio pamatinio sprendimo 8 straipsnio 2 ir 3 dalis turi būti raštu pranešta kompetentingai išduodančiosios valstybės institucijai.

107. Nagrinėjamu atveju, kaip minėta, būtent penkerių metų ir trijų mėnesių laisvės atėmimo bausmė, skirta *Landgericht Lüneburg* (Liuneburgo apygardos teismas) nuosprendžiu, bus įvykdyta Lenkijoje. Iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos nematyti, kad šiuo nuosprendžiu skirta bausmė turi būti adaptuota pagal Pamatinio spendimo 2008/909 8 straipsnio 2 arba 3 dalį tam, kad ją būtų galima įvykdyti Lenkijoje.

108. Mano nuomone, bendro nuosprendžio priėmimas negali būti prilyginamas vykdančiosios valstybės kompetentingos institucijos atliekamam išduodančiojoje valstybėje skirtos bausmės „adaptavimui“, kaip tai suprantama pagal Pamatinio sprendimo 2008/909 8 straipsnio 2–4 dalis. Iš tikrųjų „adaptavimu“ pagal šią nuostatą siekiama konkretaus tikslo – leisti įvykdyti šią bausmę vykdančiosios valstybės teritorijoje, padarant ją suderinamą su pastarosios valstybės nacionaline teise. O bendro nuosprendžio procedūra tokiomis aplinkybėmis, kokios susiklostė pagrindinėje byloje, siekiama visai kito tikslo – nustatyti, ar, siekiant įvykdyti kelias bausmes, kurios skirtos atskirais nuosprendžiais, šios bausmės bus įvykdytos kartu arba vienu metu, užtikrinant proporcingumo ir bausmės individualizavimo principus bausmės vykdymo etapu.

37 2014 m. vasario 5 d. Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai apie tai, kaip valstybės narės įgyvendina pamatinius sprendimus 2008/909/TVR, 2008/947/TVR ir 2009/829/TVR dėl teismo sprendimų dėl laisvės atėmimo bausmių ar su laisvės atėmimu susijusių priemonių, dėl sprendimų dėl lygtinio nuteisimo ir alternatyvių sankcijų ir dėl kardomųjų priemonių kaip alternatyvos kardomajam kalinimui tarpusavio pripažinimo (COM(2014) 57 *final*, p. 8).

38 Kaip Komisija pažymi savo ataskaitoje, minėtoje pirmesnėje šios išvados išnašoje, „svarbu surasti tinkamą pusiausvyrą tarp paskirtos bausmės ir valstybių narių teisinių tradicijų, kad nekiltų konfliktų, galinčių neigiamai paveikti pamatinių sprendimų veikimą“ (p. 8).

109. Todėl negalima teigti, jog, kadangi Pamatinio spendimo 2008/909 8 straipsnyje nenustatyta išimtis, susijusi su bendro nuosprendžio procedūros, kaip antai aptariamos pagrindinėje byloje, įgyvendinimu, darytina išvada, kad tokios procedūros įgyvendinimas prieštarauja šiai nuostatai.

110. Tai patikslinus pažymėtina, kad įgyvendinant bendro nuosprendžio procedūrą, kai bausmės vykdymas perduotas kitai valstybei narei pagal šio pamatinio sprendimo nuostatas, turi būti vykdoma „pagrindin[ė] [principinė] [vykdančiosios valstybės kompetentingai institucijai] tenkan[ti] pareig[a] pripažinti jai perduotą nuosprendį ir vykdyti bausmę, kurios trukmė ir pobūdis atitinka išduodančiojoje valstybėje priimtame nuosprendyje paskirtas bausmes [paskirtų bausmių trukmę ir pobūdį]“ [39]. Todėl tik paisant griežtų ribų, nustatytų minėto pamatinio sprendimo 8 straipsnio 2–4 dalyse, prireikus galima adaptuoti pirminės bausmės, kuri yra bendro nuosprendžio procedūros dalykas, trukmę arba pobūdį. Šiuo klausimu pažymėtina, kad nors tai nėra bendro nuosprendžio procedūros tikslas, prieš priimant tokį nuosprendį gali prireikti pagal minėto pamatinio sprendimo 8 straipsnio 2–4 dalis adaptuoti pirminės bausmės, skirtos kitoje valstybėje narėje, trukmę arba pobūdį tam, kad ją būtų galima veiksmingai įvykdyti vykdančiojoje valstybėje. Tokiu atveju būtent bausmė, kuri buvo taip adaptuota, vėliau, pasibaigus bendro nuosprendžio procedūrai, turi būti įvykdyta kartu ir vienu metu su kita bausme, nustačius subendrintą bausmę.

111. Pamatinio sprendimo 2008/909 17 straipsnis, mano manymu, neturi reikšmės bendro nuosprendžio procedūros suderinamumui su šiuo pamatiniu sprendimu. Iš tikrųjų šiame straipsnyje, kurio 1 dalyje patikslinama, kad bausmės vykdymą reglamentuoja vykdančiosios valstybės teisė, nustatyti principai, taikytini bausmės vykdymui, nuteistąjį asmenį perdavus šios valstybės kompetentingoms institucijoms [40]. Kalbama apie priemones, kurios turi padėti užtikrinti faktinį bausmės vykdymą ir nuteistojo asmens socialinę reintegraciją [41]. Kaip minėta ir kaip matyti iš 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimo *Zdziaszek* [42], šias priemones, susijusias su bausmių vykdymo tvarka, reikia skirti nuo priemonių, kuriomis pakeičiamas skirtos bausmės (arba bausmių) dydis ir kurios susijusios su bausmių lygio nustatymu. Kadangi bendro nuosprendžio procedūra priklauso pastarajai kategorijai, jai netaikomas Pamatinio sprendimo 2008/909 17 straipsnis, kuris skirtas priemonėms, susijusioms su bausmių vykdymo tvarka. Šiuo klausimu pažymėtina, jog tai, kad bendro nuosprendžio procedūra vykdoma su bausmių vykdymu susijusiu etapu, nekeičia paties šios procedūros tikslo – iš naujo nustatyti pirmiau paskirtų laisvės atėmimo bausmių dydį [43].

112. Pamatinio sprendimo 2008/909 19 straipsnis, mano manymu, taip pat neturi įtakos bendro nuosprendžio procedūros suderinamumui su šiuo pamatiniu sprendimu. Iš tikrųjų iš šio pamatinio sprendimo 19 straipsnio 1 dalies matyti, kad „amnestiją arba malonę gali suteikti [ir] išduodančioji valstybė[,] ir vykdančioji valstybė“. Tačiau amnestija arba malone užbaigiamas bausmės vykdymas [44], o tai nėra nei bendro nuosprendžio procedūros dalykas, nei tikslas. Be to, kalbant apie Pamatinio sprendimo 2008/909 19 straipsnio 2 dalį, pagal kurią „tik išduodančioji valstybė gali priimti sprendimus dėl prašymų peržiūrėti nuosprendį, kuriuo skiriama pagal šį pamatinį sprendimą vykdoma bausmė“, iš jos išplaukia, kad vykdančioji valstybė negali nei nuspręsti peržiūrėti tokį nuosprendį, nei imtis priemonių, kurios galėtų sutrukdyti peržiūrėti šį nuosprendį išduodančiojoje valstybėje. Šiuo atveju ir vėl pažymėtina, kad nei bendro nuosprendžio procedūros tikslas, nei jo pasekmė nėra

39 Žr. 2016 m. lapkričio 8 d. Sprendimą *Ognyanov* (C-554/14, EU:C:2016:835, 36 punktas).

40 Žr. 2016 m. lapkričio 8 d. Sprendimą *Ognyanov* (C-554/14, EU:C:2016:835, 39 punktas).

41 Išvados, pateiktos byloje *Ognyanov* (C-554/14, EU:C:2016:319), 72 punkte generalinis advokatas Y. Bot patikslino, kad tokiomis aplinkybėmis kompetentingos teisminės institucijos turi nustatyti bausmės atlikimo tvarką ir sąlygas, nuspręsdamos, pavyzdžiui, dėl laisvės atėmimo bausmės atlikimo ne pataisos įstaigoje, leidimo išeiti už laisvės atėmimo įstaigos ribų, bausmės atlikimo atvirose kolonijose, bausmės vykdymo dalimis ir vykdymo atidėjimo, nuteistojo asmens paleidimo nesuėjus terminui ar lygtinai priemonių arba elektroninio stebėjimo taikymo. Jis taip pat pažymėjo, kad bausmių vykdymo teisė apima, be kita ko, priemones, kurios gali būti taikomos nuteistąjį asmenį paleidus į laisvę, kaip antai teisminės priežiūros taikymas, dalyvavimas reabilitacijos programose arba žalos nukentėjusiesiems atlyginimas.

42 C-271/17 PPU, EU:C:2017:629.

43 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimas *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 90 punktas).

44 Šiuo klausimu žr. Pamatinio sprendimo 2008/909 21 straipsnio f punktą, kuriame kalbama apie „bet kokį sprendimą [galimą sprendimą] nevykdyti bausmės dėl [šio pamatinio sprendimo] 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų priežasčių“.

nuosprendžio, priimto skiriant bausmę, į kurią atsižvelgiama vykstant tokiai procedūrai, peržiūra. Taigi, mano nuomone, remiantis šio pamatinio sprendimo 19 straipsniu negalima pagal analogiją daryti jokios išvados, kiek tai susiję su bendro nuosprendžio procedūros suderinamumu su minėtu pamatiniu sprendimu.

113. Remiantis tuo, kas išdėstyta, Pamatinio sprendimo 2008/909 8 straipsnis, 17 straipsnio 1 dalis ir 19 straipsnis, mano manymu, turi būti aiškinami taip, kad pagal juos nedraudžiama valstybei narei įgyvendinti bendro nuosprendžio procedūrą, kaip antai aptariamą pagrindinėje byloje, su sąlyga, kad ji vykdytų principinę pareigą, tenkančią vykdančiosios valstybės kompetentingai institucijai, pripažinti nuosprendį, kuris jai perduotas, ir vykdyti bausmę, kurios trukmė ir pobūdis atitinka trukmę ir pobūdį, nurodytus išduodančiojoje valstybėje priimame nuosprendyje. Tik paisant griežtų ribų, nustatytų šio pamatinio sprendimo 8 straipsnio 2–4 dalyse, pirminės bausmės, kuri yra bendro nuosprendžio procedūros dalykas, trukmę arba pobūdį prireikus galima adaptuoti prieš priimant tokį nuosprendį.

114. Atlikęs šią analizę, susijusią su pamatiniais sprendimais 2008/675 ir 2008/909, darau išvadą, kad, atsižvelgiant į pirmiau nurodytas sąlygas ir ribas, pagal šiuos pamatinius sprendimus iš esmės nedraudžiama valstybėje narėje įgyvendinti bendro nuosprendžio procedūrą, kai šiai valstybei narei yra perduota vykdyti kitoje valstybėje narėje skirta bausmė.

115. Priešinga išvada, kaip teisingai pažymėjo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas ir Vengrijos vyriausybė, lemtų nepagrįstą skirtingą požiūrį į asmenis, kurie buvo kelis kartus nuteisti vienoje valstybėje narėje, ir asmenis, kurie buvo nuteisti keliose valstybėse narėse, jei abiem atvejais bausmės vykdomos toje pačioje valstybėje narėje.

116. Iš tikrųjų asmenys, Lenkijoje nuteisti laisvės atėmimo bausmėmis, galėtų pasinaudoti bendro nuosprendžio procedūra, o asmenims, tokiomis bausmėmis nuteistiems ne tik Lenkijoje, bet ir kitose valstybėse narėse, būtų taikoma paprasto bausmių sudėjimo taisyklė.

117. Atmetant proporcingumo ir bausmės individualizavimo principų taikymą remiantis tik vieta, kurioje priimtas nuosprendis, mano manymu, būtų prieštaraujama laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės, grindžiamos valstybių narių tarpusavio pripažinimo ir pasitikėjimo principu, kūrimui.

118. Priešingai, kadangi Lenkijos teisėje numatyta bendro nuosprendžio procedūra, tokios procedūros įgyvendinimas siekiant į subendrintą bausmę įtraukti kitoje valstybėje narėje skirtą bausmę, visiškai atitinka pamatiniais sprendimais 2008/675 ir 2008/909 siekiamus tikslus. Iš tikrųjų teismui, kuris nagrinėja naują baudžiamąją bylą vykstant bendro nuosprendžio procedūrai, naudojantis savo diskrecija geriau individualizuojama bausmė jos vykdymo etapu, susiejant atsižvelgimą į nuteistojo asmens anksčiau įvykdytą nusikalstamą veiką ir bausmei priskiriamą socialinės reintegracijos funkciją. Būtų prieštaraujama šiems tikslams, taip pat tarpusavio pripažinimo principui, jei nuteistieji asmenys, kurie, siekiant palengvinti jų socialinę integraciją, atlieka bausmę savo kilmės šalyje, negalėtų pasinaudoti procedūra, leidžiančia kartu ir vienu metu atlikti bausmes, vien dėl to, kad jas skyrė kelių valstybių narių teismai, turintys jurisdikciją nagrinėti baudžiamąsias bylas.

119. Todėl, jei paisoma apsaugos priemonių, susijusių su šių dviejų pamatinių sprendimų įgyvendinimu, t. y. apsaugomas užsienyje priimto nuosprendžio vientisumas ir gerbiamas jį priėmusio teismo suverenitetas[45], pirmenybė turi būti teikiama sprendimui, pagal kurį bausmė visiškai atlieka savo šiuolaikinę funkciją, bausmės vykdymo etapu atsižvelgiant į nuteistojo asmens anksčiau įvykdytą veiką, užtikrinant veiksmingą nubaudimą ir kartu laikantis proporcingumo bei bausmės individualizavimo principų.

45 Žr. generalinio advokato Y. Bot išvadą byloje *Beshkov* (C-171/16, EU:C:2017:386, 70 punktas).

120. Kaip minėta, iš Teisingumo Teismo turimos informacijos, atrodo, matyti, kad pagal Lenkijos teisę trukdoma vykstant bendro nuosprendžio procedūrai atsižvelgti į kitoje valstybėje narėje priimtą apkaltinamąjį nuosprendį. Jei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patvirtintų šį teiginį, jis turėtų panaikinti šį trukdymą remdamasis nurodymais, Teisingumo Teismo pateiktais 2019 m. birželio 24 d. Sprendime *Popławski*[46], t. y. pagal savo kompetenciją padarydamas viską, kad išaiškintų savo nacionalinę teisę taip, kaip reikalaujama pagal pamatiniuose sprendimuose 2008/675 ir 2008/909 nustatytas taisykles.

V. Išvada

121. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui į *Sąd Okręgowy w Gdańsku* (Gdansko apygardos teismas, Lenkija) pateiktus prejudicinius klausimus atsakyti taip:

1. 2008 m. liepos 24 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2008/675/TVR dėl atsižvelgimo į apkaltinamuosius nuosprendžius Europos Sąjungos valstybėse narėse naujose baudžiamosiose bylose 3 straipsnio 3 dalis, siejama su šio pamatinio sprendimo 14 konstatuojamąja dalimi, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją iš esmės nedraudžiama valstybės narės teismui, vykstant naujam baudžiamajam procesui – bendro nuosprendžio procedūrai, kaip antai aptariamai pagrindinėje byloje, – atsižvelgti į kitos valstybės narės teismo priimtą ankstesnį apkaltinamąjį nuosprendį, perduotą vykdyti valstybei narei, kurioje vyksta šį procedūra, laikantis 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatiniame sprendime 2008/909/TVR dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo principo taikymo skiriant laisvės atėmimo bausmes ar su laisvės atėmimu susijusias priemones, siekiant jas vykdyti Europos Sąjungoje, iš dalies pakeistame 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR, nustatytų taisyklių. Tačiau teismas, kuriame vyksta bendro nuosprendžio procedūra, kiekvienu atveju atsižvelgdamas į konkrečią situaciją turi patikrinti, ar ši procedūra nelemia nei tokių ankstesnių apkaltinamųjų nuosprendžių arba bet kurių kitų sprendimų, susijusių su jų vykdymu valstybėje narėje, kurioje vyksta ši procedūra, pakeitimo, nei panaikinimo, nei peržiūrėjimo. Svarbiausia – bendro nuosprendžio procedūros vykdymas neturi nei lemti, nei nustatyti subendrintos bausmės, kuri būtų mažesnė už pirminę bausmę, skirtą kitos valstybės narės teismo priimtu apkaltinamuoju nuosprendžiu, nei panaikinti pastarojo nuosprendžio pasekmių.

2. Pamatinio sprendimo 2008/909, iš dalies pakeisto Pamatiniu sprendimu 2009/299, 8 straipsnis, 17 straipsnio 1 dalis ir 19 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos nedraudžiama valstybei narei įgyvendinti bendro nuosprendžio procedūrą, kaip antai aptariamą pagrindinėje byloje, su sąlyga, kad ji vykdytų principinę pareigą, tenkančią vykdančiosios valstybės kompetentingai institucijai, pripažinti nuosprendį, kuris jai perduotas, ir vykdyti bausmę, kurios trukmė ir pobūdis atitinka trukmę ir pobūdį, nurodytus išduodančiojoje valstybėje priimame nuosprendyje. Tik paisant griežtų ribų, nustatytų minėto 8 straipsnio 2–4 dalyse, pirminės bausmės, kuri yra bendro nuosprendžio procedūros dalykas, trukmę arba pobūdį prireikus galima adaptuoti prieš priimant tokį nuosprendį.

46 C-573/17, EU:C:2019:530.